8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 400 lir | Leto XXXVII. Št. 20 (10.842) | TRST, sobota, 24. januarja 1981

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TUDI VČERAJ TEŽAVE Z LETALSKIM PROMETOM

V ponedeljek nadaljevanje pogajanj za podpis delovne pogodbe pilotov

Danes bodo na območju Rima stavkali tudi železničarji

RIM — Stavka pilotov letalskih družb Alitalia in Ati, ki so včlanjeni v samostojni sindikat ANPAC, se je nadaljevala tudi včeraj in povzročila velike težave v letalskem prometu. Položaj se je včeraj sicer nekoliko izboljšal, ker je bilo mogoče s privoljenjem ANPAC izvesti nekatere mednarodne in notranje polete. Skupaj je bilo 64 poletov, medtem ko jih je po navadi vsak dan približno 400. Zasilni program poletov upošteva tudi prisotnost pilotov, ki so včlanjeni v sindikalno zvezo CGIL, CISL, UIL in ki se ne udeležujejo stavke.

Pogajanja za rešitev sindikalnega spora bi se morala nadaljevati v začetku prihodnjega tedna. Minister za delo je namreč povabil vse strani, ki so zainteresirane za pogajanja o vsedržavni delovni pogodbi pilotov, da se udeležijo sestanka na sedežu ministrstva. Vabilo je naslovljeno tudi na samostojni sindikat ANPAC, ker je predsednik te organizacije Adalberto Pellegrino izjavil, da je pripravljen udeležiti se vseh sestankov, ki bi lahko pripomogli k rešitvi spora. ANPAC je sporočil, da se bo vodstvo sindikata sestalo prihodnji teden, da bi proučilo dosedanji potek pogajanj. Ob tisti priložnosti bodo tudi vzeli na znanje morebitni napredek, ki ga bodo zabeležili na ponedeljkovem sestanku na ministrstvu za delo.

Dejstvo, da bodo strani sedle k mizi, še ne pomeni, da so premostili razkorak med stališči pilotov in predstavnikov Intersinda. Predsednik te organizacije Massacesi trdi, da so pilotom ponudili zadovoljivo rešitev, saj bi znašal povišek plač približno 14 od sto cene delovne sile pilotov. Dejal je tudi, da bo samo politični poseg lahko pripomogel k rešitvi spora, saj vse kategorije, ki jih ne ščiti premična lestvica, hočejo zagotoviti svojim plačam kupno moč, ki so jo zgubile.

Položaj na področju prevozov se bo na območju Rima danes še bolj zapletel, saj so proglasili 24-urno stavko od 9. ure danes do 9. ure v nedeljo, 25. januarja.

Seja vodstva PSI

RIM — Centralni komite socialistične stranke se bo sestal 10. februarja in sklical vsedržavni kongres stranke od 8. do 12. aprila. Kongres bo tokrat v Palermu. Tako je sklenilo socialistično vodstvo, ki se je sestalo včeraj zjutraj. Uvodno poročilo je imel tajnik stranke Craxi, ki je govoril med drugim o mednarodnih povezavah terorizma in dejal, da so v preiskavah zabeležili dokajšnje uspehe v borbi proti terorizmu ter razkrili vrsto notranjih in mednarodnih povezav. Treba je izdelati skupno strategijo in podpreti prizadevanja vlade v tem smislu.

Craxi je nato podal poglobljeno analizo vseh političnih in vladnih vprašanj in je govoril o zaključku zadeve D'Urso. Izrazil je začudenje nad dejstvom, da se polemike glede te zadeve še vedno nadaljujejo, morda zato, je rekel, ker marsikdo hoče opravičiti svoje izjave v trenutku, ko je D'Ursovo življenje bilo v nevarnosti in je bilo treba storiti vse kar je bilo mogoče, da bi ga rešili.

Kar zadeva vprašanje nekdanjega ministra za trgovinsko mornarico Gioio, je Craxi dejal, da so socialistični predstavniki v posebni preiskovalni komisiji ravnali previdno, in da je socialistično tajništvo pustilo proste roke vsem svojim poslancem, da se izrazijo po svoji vesti.

Ko je govoril o vladi, je socialistični tajnik izrazil zaskrbljenost nad odnosi med nekaterimi vladnimi strankami ter dodal, da vsaka koalicija lahko traja, če se partnerji prizadevajo, da najdejo skupne točke, soglasje in, ko je potrebno, tudi kompromis.

Po poročilu tajnika Craxija se je razvila dokaj živahna debata, v teku katere je načelnik socialistične skupine v poslanski zbornici Labriola zagovarjal zadržanje PSI v zvezi z ugrabitvijo sodnika D'Ursa. Vodja levice Lombardi je s svoje strani izrazil pomisleke glede linije, ki jo je PSI zagovarjal v zvezi z zadevo Gioia.

Danes Colombo prispe v Kairo

RIM — Na povabilo egiptovske vlade bo danes v Kairo prispel italijanski zunanji minister Colombo, ki se bo v tej sredozemski državi zadržal vse do ponedeljka. Sedanji Colombov obisk le potrjuje tesne dobrososedske in gospodarske odnose med Egiptom in Italijo. Med drugim se bo italijanski zunanji minister pogovarjal z egiptovskimi voditelji tudi o bližnjevzhodni krizi in o načrtih, kako bi odpravili sedanje mrtvilo v egiptovsko - izraelskem mirovnem procesu.

Italija in Francija uspešno sodelujeta

Italijanski predsednik Sandro Pertini in francoski predsednik Giscard D'Estaing pred Kvirinalom (Telefoto AP)

RIM — Francoski predsednik Valery Giscard D'Estaing, ki je predvčerajšnjim dopotoval na krajši delovni obisk v Italijo, se je včeraj zjutraj ponovno sestal z italijanskim ministrskim predsednikom Arnaldom Forlanijem. Med pogovorom sta osrednjo pozornost posvetila prevzemu oblasti Ronalda Reagana v Beli hiši in posledicam, ki bodo iz tega sledile predvsem v odnosih med Zahodom in Vzhodom ter tudi razvoju sodelovanja med EGS in Združenimi državami Amerike. Pregledala sta tudi sodelovanje med samimi člani EGS, še posebej pa sta se zaustavila pri posledicah sprejema Grčije ter nato še Portugalske in Španije v evropsko skupnost. Med ostalimi perečimi mednarodnimi problemi je imela posebno mesto na dnevnem redu Libija. Čeprav uradno niso ničesar sporočili, je baje Giscard D'Estaing izrazil svoje pomisleke glede zadnjih sporazumov med Italijo in Libijo, s katerimi se je Italija obvezala, da bo prodala Libiji pet vojaških ladij in večjo količino orožja.

Forlani in Giscard D'Estaing sta v svojem včerajšnjem daljšem pogovoru analizirala terorizem in njegove mednarodne korenine. Italijanski ministrski predsednik je predvsem izpostavil nevarnosti za svobodo in mirno sožitje, francoski gost pa je poudaril, da obe državi tesno sodelujeta v boju proti terorizmu in da bosta to sodelovanje še okrepili. Pregledala sta še rezultate gospodarskega sodelovanja, ki sta ga oba ocenila za uspešnega.

Visokega francoskega gosta je včeraj sprejel tudi italijanski predsednik Pertini in se z njim zadržal v prijateljskem pogovoru.

Francoska sredstva množičnega obveščanja so včeraj posvetila veliko prostora odnosom med Italijo in Francijo. Pariški dnevnik Le Figaro je objavil intervju s Pertinijem, v katerem je italijanski predsednik izjavil, da nekateri poskušajo destabilizirati Italijo, prav tako kot poskušajo Turčijo. Obe državi sta zelo pomembna člena Severnoatlantskega pakta. Pertini je torej zopet ponovil svoje prepričanje, da teroriste vodijo iz tujine.

PREISKOVALNI SODNIK GUIDO CALOGERO SESTAVIL OBTOŽNICO

Pripadniki padovske avtonomije po treh letih prijavljeni sodišču

RIM — Od 7. aprila 1978, ko so z drzno akcijo policijske oblasti v Padovi posegle v «Organizirano delavsko avtonomijo» (Autonomia operaia organizzata») in aretirale več njenih pripadnikov, so minila že tri leta. Preiskava, ki jo je vodil namestnik državnega pravdnika iz Padove Guido Calogero, je bila preveč dolga, da ne bi pustila za sabo veliko polemik in nerešenih vprašanj: so obtoženci krivi kaznivih dejanj, ki jim jih sodne oblasti pripisujejo ali ne?

Končno je rimski sodnik Giorgio Ciampani postavil zahtevo, da se prijavi sodišču 79 od 81 obtožencev. V dolgem seznamu so znana imena kot Tony Negri, Maurizio Bignami, Paolo Ceriani - Sebregondi, Carlo Fioroni, Franco Piperno, Lanfranco Pace, Oreste Scalzone Giovanni Zamboni. Vsi so dobro poznani, vsi so že tri leta protagonisti najrazličnih domnev, ki jih je italijansko časopisje tkalo, šele proces, ki ga bodo končno v kratkem sklicali, pa bo dokazal njihovo prevratniško delovanje, ali pa jih oprostilo.

Obtoženi so najrazličnejših kaznivih dejanj. Najhujša obtožnica je tista, o kateri govori člen štev. 284 kazenskega zakonika in ki se nanaša na oboroženi upor zoper državo. Preiskovalci so namreč mnenja, da je skupina skušala izvesti zločinska dejanja, ki bi s silo zrušila republiške inštitucije, škodovala državnemu gospodarstvu, vodila in koordinirala najrazličnejšo prevratniško dejavnost ter konec koncev izzvala državljansko vojno. Za ta zločin italijanska zakonodaja predvideva najvišjo zaporno kazen, to je dosmrtno ječo. Tega zločina je obtoženih kar enajst obtožencev, med katerimi tudi Negri, Piperno, Scalzone in Bignami, torej vsi, ki so bili člani strateškega vodstva avtonomije.

Šestnajst oseb, med katerimi tudi Tržačan Giovanni Zamboni, ki so ga aretirali pred približno enim letom v Trstu, se bo moral pred sodniki zagovarjati ustanovitve skupine «Potere operaio» pa do njene razpustitve in ustanovitve «avtonomije» in končno do stekanja v rdeče brigade.

Obtožb je veliko, upati je, da bo proces s svojimi dokazi in pričami zadostil resnici.

Prvi pogovori v Beli hiši

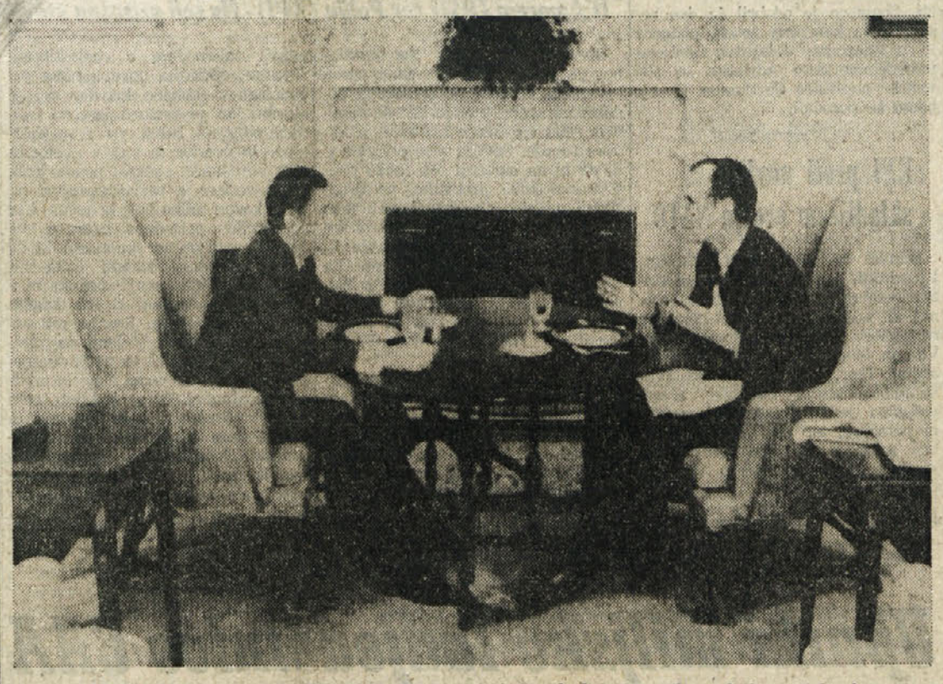

Predsednik Reagan in podpredsednik Bush določata smernice bodoče ameriške politike v tako imenovanem «ovalnem studiu» (Telefoto AP)

SE ZA TRPLJENJEM DIPLOMATOV SKRIVA ŠE KAJ DRUGEGA?

IZPOVEDI TALCEV RAZBURJAJO ZDA IN USTVARJAJO NEVARNO VZDUŠJE

Dvomi ameriških duhovnikov, ki so obiskali talce v jetništvu Reagan hoče stopnjevati negotovost Irana, ki že izpolnjuje svoje obveze do ameriških bank – Talci že v nedeljo doma

WIESBADEN, WASHINGTON, TEHERAN — «Bivši ameriški talci se bodo že v nedeljo vrnili v ZDA, dva dni v družbi svojih svojcev in šele nato jim bodo priredili slavnostni sprejem». To je včeraj sporočil glasnik ameriškega državnega tajništva Jack Cannon. Obrambno ministrstvo pa je sporočilo, da bodo bivše talce namestili v vojaško akademijo v West Pointu.

«Prevzgoja» se torej bliža koncu. Ob tem se zdijo skoraj neverjetne vesti in pričevanja talcev o izrednem trpljenju med 14-mesečnim jetništvom, saj so podobne «prevzgoje» povratnikov iz kitajskega in vietnamskega ujetništva trajale daljše obdobje, morda pa so Američani v zadnjem obdobju skrajno izboljšali svoje metode, da jim je uspelo že v slabem tednu usposobiti osvobojene talce za skoraj normalno življenje.

Tudi pričevanja o «grozodejstvih» niso povsem jasna. Medtem ko številni talci trdijo, da so doživeli strahovite reči, drugi spet trdijo, da so jih le «psihično mučili, ne pa fizično». Pričevanja se zdijo obenem izredno neverjetna vsem tistim, ki so jih med jetništvom obiskali. Katoliški duhovnik iz Omahe Darrel Rupiper je izjavil, da je zaprepaščen, saj je ob svojem obisku za velikonočne praznike ugotovil «sožitje» in «prazično» vzdušje, ki je prevevalo med jetniki in njihovimi ječarji. Pastor John Malsh, ki je talce trikrat obiskal, dvomi v resničnost izjav o trdem ravnanju z ameriškimi talci.

Medtem pa ameriška javnost pod vtisom vesti, «kako so mučili njihove fante» vedno bolj glasno zahteva, naj Reagan razveljavi alžirski sporazum. Celo nekdaj jasne meje med jastrebi in golobicami so se pomešale. Reaganova administracija načelno še vedno podpira alžirski sporazum, a z dokončnim odgovorom zavlačuje, saj v Washingtonu še vedno trdijo, da skrajno natančno proučujejo ameriške in iranske obveze.

Ob vsem tem postaja vedno bolj jasno, da ni bil iranski sklep, da alžirski zdravniki pred osvoboditvijo natančno pregledajo talce, zgolj naknadno mučenje in zaničevanje osebnosti ameriških diplomatov, temveč nuja, da bi se obvarovali pred bodočim izkrivljanjem resnice. Prav zato je iranska televizija tudi posredovala televizijske posnetke pregledov.

Nihče ne dvomi, da ni bilo ameriškim talcem v 14-mesečnem jetništvu hudo, a sedanje napihovanje postaja vedno bolj sumljivo. Nehote se vsiljuje misel, da bi ZDA rade oprale ponižanje, a pred tem hočejo svojo javno mnenje za vsak primer temeljito pripraviti. Nova administracija se noče prenagliti, noče, da ji bi svet očital vihravost in «vojnohujskaške načrte», zato načelno pristaja na alžirski sporazum, a ne da dokončnega odgovora, najbrž, ker hoče držati Irance na vrvici negotovosti.

Za te mahinacije pa se v Teheranu kot kaže ne menijo. Po odmrznitvi svojega premoženja v ZDA je iranska osrednja banka že pričela izplačevati svoje dolgove in pasivne obresti ameriškim denarnim zavodom. V svoji verski zanesenosti se večina iranskih voditeljev sploh ne briga za slabo prikrite grožnje, ki prevevajo z druge strani Atlantika. Iran ima trenutno druge skrbi, ki so bolj kratkoročne kot ameriško namigovanje. Notranjepolitični položaj se je namreč ponovno poslabšal. Predsednika Banisadra sta vlada in parlament popolnoma izločila iz zadnjih pogajalskih faz za osvoboditev talcev, kljub temu, da je bil Banisard med prvimi iranskimi voditelji, ki je zahteval osvoboditev ameriških talcev. Tudi položaj na iraško-iranski fronti ne vzbuja zmagoslavja. Po začetnem zaletu se je iranska protiofenziva iztrošila, da se sedaj bijejo ponovno predvsem pozicijski boji.

Vseeno pa prihajajo iz Bagdada vedno bolj znamenja, ki dokazujejo, da bi se Irak rad izvlekel iz boja, saj je že spoznal, «da revoluciji ni mogoče gasiti». Nedvomno je stanje v Iraku precej boljše kot v Iranu, kjer se že soočajo s hudim pomanjkanjem najosnovnejših življenjskih potrebščin, a to Irance ne zaskrblja, saj so pripravljeni žrtvovati vse, a ne kloniti pred napadalcem. Iranski verski voditelji si lahko privoščijo pripeljati svojo državo na rob gospodarskega propada, saj že trdijo, da je «pravovernemu muslimanu dovolj pest dateljnov in požirek vode». Kaj takega bagdadski voditelji ne morejo zahtevati od svojih ljudi.

Kmalu ukinitev zakona «par-nepar» v Jugoslaviji

BEOGRAD — Zakon o omejevanju uporabe in gibanja potniških in drugih motornih vozil, bolj znan kot «par - nepar» bo verjetno kmalu prenehal veljati. O tem bodo razpravljali na že napovedani seji zveznega komiteja za promet in zveze konec tega meseca.

Da bo «par - nepar» prenehal veljati je mogoče sklepati po analizi o porabi goriva v minulem letu, saj smo ga porabili za približno 145.000 ton manj kot leta 1979. Poleg tega po prvih analizah o možnostih proizvodnje naftnih derivatov v tem letu in določanju količin surove nafte, ki jo bodo uvozili, naftaši trdijo, da bo edino motornega bencina dovolj.

Nova cena bo zanesljivo še bolj vplivala na nadaljnje zmanjševanje porabe, zato je pričakovati, da bodo na seji zveznega komiteja predlagali ukinitev zakona «par - nepar».

Druga vroča sobota na Poljskem

VARŠAVA — Tudi včeraj je več je število poljskih delavcev preki nilo delo v znak protesta proti neuresničevanju sporazumov iz Gdanska. Stavkali so v Varšavi, kjer je bil zopet ohromljen javni promet, Częstochowi, Kaliszu, Grudziadzu, Jelenji gori in še v nekaterih drugih mestih. Vendar glavna pozornost samostojnega in samoupravnega sindikata «Solidarnost» je bila včeraj usmerjena na današnjo drugo delovno soboto, ki jo nameravajo poljski delavci bojkotirati.

Sindikalni voditelj Lech Walesa je namreč včeraj osebno pozval pripadnike sindikata «Solidarnost», naj se danes ne odpravijo na delo. V svojem pozivu je Walesa vprašanje prostih sobot povezal z uresničevanjem vseh točk sporazumov iz Gdanska, o katerih se poljska vlada in sindikati že nekaj časa neuspešno pogovarjajo.

Poljska sredstva množičnega obveščanja so objavila tudi poziv ministrstva za delo, ki vabi Poljake, naj se v «interesu celotne skupnosti» danes redno odpravijo na svoja delovna mesta.

Zadnje stavke na Poljskem je včeraj ostro komentiral sovjetski tisk, ki jih je označil za ponoven dokaz da poskušajo voditelji «Solidarnosti» še poslabšati položaj in da niso zainteresirani za rešitev sporov in nesporazumov v državi. Tiskovna agencija TASS je med drugim tudi napisala, da pobudniki stavk sodelujejo s sovražniki socializma.

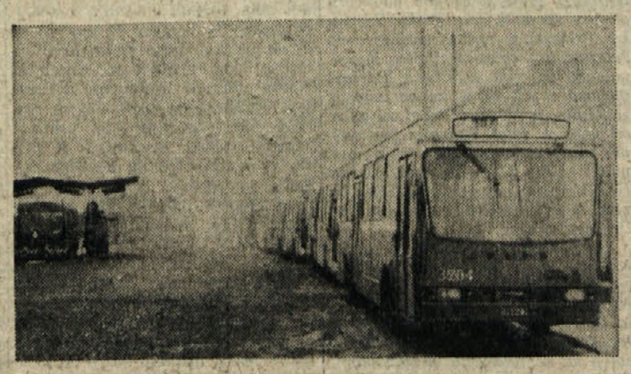

Zaradi štiriurne stavke ustavljeni avtobusi v Varšavi (Telefoto AP)

V OSNUTKIH ZA GLOBALNO ZAŠČITO

Kolonkovec in obveze političnih strank

Za vsako manjšinsko narodnostno skupnost je ohranitev etničnega ozemlja temeljni pogoj za sam obstoj in za možnost razvoja, ki ga morajo omogočati posebne zakonske norme zakonodajnih teles države, v kateri živi. Kdor odjeda neki manjšinski narodnostni skupnosti tla, v katerih ima zgodovinske korenine, jo zavestno ali nezavestno spreminja v «tujca na lastni zemlji» in teži v bistvu ne k ohranjanju njenih kulturnih značilnosti, ki «predstavljajo vzajemno plemenitenje» med manjšino in večino (kot je bilo poudarjeno že neštetokrat v slovesnih izjavah demokratičnih političnih sil na Tržaškem in v deželi, in je pred kratkim poudaril sam predsednik republike Pertini), ampak k ohranjevanju zgolj njenih «folklornih» značilnosti. Te resnice se zavedajo tudi vse tiste stranke, ki so že vložile v državnem parlamentu zakonske osnutke za zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji v smislu člena 6 ustave.

Omenjeni zakonski osnutki odražajo namreč razumevanje za temeljni pomen jamstev proti neupravičenemu poseganju po narodnostnem teritoriju in obravnavajo ta jamstva, bolj ali manj podrobno, v posebnih členih.

PSI

OSNUTEK PSI (FORTUNA) obravnava to snov zelo podrobno kar v 5 od skupnih 21 členov. Čl. 11 predlaga, da **«gospodarsko-družbeni programacijski načrti na katerikoli ravni: vsedržavni, deželni, pokrajinski, zadružniški, občinski in podobno in njih izvedba, ki se nanaša tudi na jezikovno mešana področja tržaške, goriške in videmske pokrajine, se morajo držati načela, da ne smejo spreminjati etničnega značaja omenjenih področij. V ta namen bo v pristojne organe vključeno primerno število predstavnikov slovenske jezikovne skupnosti, ki bodo izbrani na podlagi posvetovanj s skupnimi ustanovami in družbeno - političnimi organizacijami, v katerih delujejo državljani slovenske narodnosti, da izrazijo svoje mnenje in prispevajo k prevzetju zadevnih sklepov».**

Čl. 12 socialističnega osnutka se glasi: **«Predpise, o katerih je govor v prejšnjem členu, je treba spoštovati tudi v zvezi z urbanističnimi načrti»**, čl. 13 pa pojasnjuje, da **«medobčinski in občinski regulacijski načrti ter posamezni načrti na jezikovno mešanih področjih morajo biti v skladu s predpisi in načeli, ki so navedeni v čl. 12».** V čl. 14 Fortunov zakonski predlog obvezuje vse oblastvene organe, da posvečajo pri svojih pristojnostih **«posebno skrb zahtevam in potrebam slovenske jezikovne skupnosti» za zaščito «specifičnega značaja jezikovno mešanih področij tržaške, goriške in videmske pokrajine ter za njihov organski razvoj v kontekstu gospodarskega in družbenega razvoja države»** in se nadaljuje: **«V ta namen bodo v izvršne in posvetovalne organe vključeni tudi predstavniki slovenske jezikovne skupnosti».** V členu 16 pa osnutek PSI celo določa, da **«proti ukrepom in dejanjem kateregakoli značaja, tako javnim kot zasebnim, ki predstavljajo nevarnost narodne asimilacije slovenske jezikovne skupnosti s pomočjo sprememb specifičnih posebnosti jezikovno mešanih področij» ... «je možno vložiti pri sodnih oblasteh tožbo zaradi oškodovanih interesov slovenske etnične skupnosti. Sodna oblast lahko iz previdnosti prekine učinkovitost ukrepa in dejanja, proti kateremu je tožba vložena».**

KPI

ZADNJI ZAKONSKI OSNUTEK KPI (GERBČEVA IN CUFFARO) vokvirja zaščito narodnostnega ozemlja v širše zamišljene ukrepe, ki naj jih država sprejme za spodbujanje dejavnosti Slovencev na njem. Čl. 18 obvezuje državo, da podpira **«slovenska združenja, ki skrbijo za pospeševanje dejavnosti manjšine na družbenem, kulturnem, gospodarskem ... področju».** V čl. 23 predvideva pooblastila deželi za izvajanje vloge **«za zaščito etničnih značilnosti slovenske manjšine in za spodbujanje njenega družbenega, gospodarskega in kulturnega razvoja».** Pomemben je čl. 24, ki predvideva, da mora dežela Furlanija - Julijska krajina **«sestavljati večletne načrte posegov sporazumno z občinami in gorskimi skupnostmi»** teritorija, na katerem so Slovenci naseljeni, ti načrti pa morajo posebej **«opredeliti smotre gospodarskega razvoja jezikovno mešanih področij»** in v tem okviru navaja obvezne ukrepe v korist posameznih gospodarskih vej, predvsem kmetijstva, kmečkega turizma in tradicionalnih krajevnih dejavnosti. Pri črki f) posebej predpostavlja **«zaščitne ukrepe glede rabe teritorija»**, pri črki g) pa **«posebne norme za omejevanje izrabe zemljišč za nekmetijske dejavnosti, za opredelitev oblik sodelovanja lastnikov pri teh dejavnostih ter za zamenjave ali odškodnine v izrednih primerih razlastitve, oziroma začasnih ali trajnih zasedb teh zemljišč».** Pred odobritvijo omenjenih načrtov pa mora deželni svet zaslišati za mnenje **«posebno posvetovalno komisijo, sestavljeno izključno iz italijanskih državljanov slovenskega jezika»**, ki jo imenuje na predlog jezikovno mešanih občin in slovenskih in družbeno - gospodarskih in kulturnih organizacij.

SSk

PREDLOG SSk, ki ga je v obliki rednega zakonskega osnutka vložil senator Južnotirolske ljudske (levičarske) stranke **Fontanari**, obravnava to tematiko v enem samem, daljšem, členu (čl. 20), ki se glasi: **«Zaščita slovenske etnične skupnosti zadeva tudi njene družbeno - gospodarske in ambientalne interese, ki tvorijo predpostavko njenega obstoja in ohranitve. Te interese je treba upoštevati pri pripravi regulacijskih načrtov, urbanističnih programov, načrtov stanovanjskih ter cenenih in ljudskih gradenj. V primerih, ko je treba zaradi ugotovljenih potreb javne koristi razlastiti nepremičnine ali uvesti služnosti ali vinkulacije nad njimi, se mora predhodno slišati mnenje zainteresiranega prebivalstva bodisi neposredno bodisi preko organov krajevne uprave (področnih ali občinskih) ter je treba upoštevati morebitne predloge, ki skušajo preprečiti, obiti ali vsaj omejiti škodo na lastnini, nasadih, napravah ali obratih podjetja. V vsakem primeru je zajamčena prednostna pravica pri zaposlitvi na morebitna nova delovna mesta za one, ki imajo stalno bivališče na omenjenem območju, ter prednostna pravica za gospodarske in zasebne dejavnosti. Osnutki gospodarsko - družbenega in urbanističnega načrtovanja ter njihovo izvajanje na ozemlju, na katerem živi slovenska etnična skupina, se morajo držati načela, da ne spremenijo etničnega značaja omenjenega ozemlja. V ta namen bo moralo biti vključeno v pristojne organe primerno število predstavnikov omenjene etnične skupine, kateri bodo izbrani med izvedenci v specifičnih zadevah ter med najbolj zainteresiranimi socialnimi kategorijami. V skladu z načelom čl. 45 ustave se bo z najprimernejšimi sredstvi pospeševalo in krepilo ustanavljanje zadrug za gospodarski razvoj in za zaščito koristi prebivalstva na prej navedenem ozemlju ter bo zavarovan razvoj obrtništva».**

LpT

POSLANKA LISTE ZA TRST GRUBER - BENCOVA obravnava vprašanje obrambe etničnega ozemlja v čl. 4 osnutka ustavnega zakona za zaščito furlanske, nemške in slovenske manjšine, ki ga je nedavno vložila. Ta člen pravi, da **«republika preprečuje, da bi gospodarski razvoj na ozemljih (kjer tradicionalno živijo manjšine) povzročil jezikovno utapljanje manjšinske skupnosti. V primerih razlastitve zaradi ugotovljene javne koristi republika jamči tako posameznikom, kot manjšinskim skupnostim pravično protivrednost za gospodarsko ošibitev, ki je njena posledica»**, še prej pa, da mora republika zajamčiti pripadnikom manjšin delo na ozemlju, kjer tradicionalno živijo.

Navedene obveze na žalost še niso zakon, ker parlament še niti ni začel razprave o globalni zaščiti, v pričakovanju, da predloži tudi vlada svoj osnutek. Predstavljajo pa stališča, za katera so se stranke obvezale, da se bodo borile za njihovo uzakonitev. Pomenijo torej politično obvezo, ki jo je treba uresničevati tudi dokler zakona še ni, najslovesnejšo obvezo, ki presega sicer prav nič manj važne uradne izjave, ki smo jih v zadnjih letih slišali v deželnem, pokrajinskih in občinskih skupščinah. Ta načela je torej treba uveljavljati tudi pri zasledovanju sprejemljive rešitve za prizadete vrtnarje na Kolonkovcu in pri nujni uresničitvi obveze o reviziji načrtov za ljudske gradnje, ki naj zajamči konec nasilnega poseganja po mestni okolici, ki je naseljena v večini s Slovenci, katerim predstavlja zemlja tudi nenadomestljivo delovno sredstvo.

NA SINOČNJIH SESTANKIH V KRIŽU, TREBČAH IN NA PADRIČAH

OBSODBA NASILJA NA KOLONKOVCU IN ODPOR NOVIM RAZLASTITVAM

Potrebna enotnost in solidarnost demokratičnih sil proti nadaljnjim posegom po narodnostnem ozemlju

Že prvi sestanki, ki so jih Slovenska kulturno - gospodarska zveza, Kmečka zveza in druge članice SKGZ priredile sinoči v Križu, Trebčah in na Padričah, so pokazali, kako je vsa slovenska narodnostna skupnost globoko doumela, da se na Kolonkovcu ne bije boj zgolj za življenjske pravice neposredno prizadetih vrtnarjev, ampak da je na kocki mnogo širše vprašanje odnosov do vseh Slovencev v zamejstvu in nase pravice, da ohranimo korenine v svoji zemlji. Povsod so ljudje in zastopniki vaških organizacij v vneti razpravi izrazili ogorčenje nad nasilnimi posegi po ozemlju, v katerih se za zatrjevano javno koristjo zakrivajo zavestni ali nezavestni, a vsekakor objektivni raznarodovalni pritiski.

Povsod so tudi izrazili brezpogojno solidarnost Kolonkovčanom in najtrdnejši namen jim pristopiti na pomoč, če bi se pokazala potreba. Ne sme se namreč ponoviti, so poudarjali, nezaslišani poseg policijske sile za odnašanje delovnih ljudi izpred buldoženjev, ki jih pošilja znana tradicionalna gradbena špekulacija. Če bi jim taki posegi uspeli benci, Padričarji in Križani, bi se na Kolonkovcu, so ponavljali Trejih potem posluževali tudi pri nas, od Miljskih hribov do Benečije in Rezije. To se pa ne sme zgoditi in zato je treba vlagati vse napore za najtrdnejšo enotnost in za najširšo podporo vseh demokratičnih sil.

Povsod so obnavljali žalostne izkušnje povojnih razlastitev, ki so odjedale naši narodnostni skupnosti dobesedno tla pod nogami in izražali odločno voljo, da se temu napravi konec. Zato so tudi predlagali, naj bi bilo takih sestankov še več, in naj se pravočasno začnejo na njih obravnavati nove nevarnosti posegov po narodnostnem ozemlju, ki so na obzorju. Doslej niso hotele pristojne oblasti upoštevati naših predlogov glede stvarnih urbanističnih potreb naših krajev, so poudarjali na sestankih, nismo pa več pripravljeni trpeti takega odnosa, pri katerem smo vedno le žrtve. Zato so tudi zahtevali, da se upoštevajo predhodno mnenje in zahteve domačinov, ko se pripravljajo odločitve o velikih cestnih zvezah, centru za raziskave, sinhrotronu in drugih delih. V Trebčah so domačini tudi predložili in soglasno odobrili resolucijo, ki se glasi: **«Vaščani Trebč, zbrani 23. 1. 1981 na masovnem sestanku v zvezi z razlastitvami na Kolonkovcu, izražamo svojo solidarnost prizadetim razlaščencem. Obenem ostro protestiramo proti sistematičnemu razlaščanju slovenske zemlje in pozivamo našo skupnost na enoten boj v obrambo našega življenjskega prostora».**

Kdo razdira enotnost okrog ladjedelnice?

Milanski gospodarski dnevnik «Il Sole - 24 Ore» je včeraj objavil krajši članek o krizi v miljski ladjedelnici, in sicer pod naslovom «V Trstu se stranke razhajajo glede rešitve miljskega obrata». V zvezi s tem je miljski župan Bordon sinoči izjavil, da se je članek pojavil v časovni razdalji le 48 ur od čudne izjave demokrščanskega parlamentarca Tombesija, po katerem je «rešitev ladjedelnice na osnovi tristranske delniške udeležbe v tem trenutku neuresničljiva» in da bi morala miljski obrat enostavno prevzeti družba Italcantieri. Sprico enotnih gledišč, ki so se na Tržaškem izoblikovala na vseh ravneh do vprašanja miljske ladjedelnice, je še dejal Bordon, se vsakdo, ki skuša razdreti to enotnost, avtomatično postavlja na stališče, ki je objektivno v nasprotju z interesi ladjedelnice, Milj in samega Trsta. Najboljši odgovor na te neodgovorne izpade, je zaključil Bordon, bo enotna manifestacija vsega tržaškega prebivalstva v obrambo miljske ladjedelnice, ki bo v torek ob 18. uri na Trgu Unità.

Občinski svet se je izrekel o devinski šoli

Devinsko - nabrežinski občinski svet je na sinočnji seji izrazil pozitivno mnenje, da se odda deželni upravi v najem za dobo treh let poslopje stare devinske šole, v katerem naj bi našel svoj sedež zavod združenega sveta. Proti taki namembi stare devinske šole so glasovali predstavniki SSk, vse ostale politične skupine pa so jo podprle.

Poleg tega je devinsko - nabrežinski občinski svet soglasno odobril resolucijo, s katero se zavzema, da bi se nadaljnja pogajanja o problemu razlastitve kolonkovške zemlje zaključila s sporazumom o pravični odškodnini za moralno in materialno škodo zainteresirane skupnosti. Soglasno je odobril še dve resoluciji, s katerima izraža podporo in solidarnost delavstvu miljske ladjedelnice Alto Adriatico in štivanske papirnice Cartimavo. O seji bomo še poročali.

KPI proti novim skladiščem orožja NATO

Deželni svetovalec KPI Pascolat, Lanzerotti, Battello in Iskra so vložili resolucijo, v kateri zahtevajo, naj se odloži začetek postopka za razlastitev zemljišč v občinah San Vito in Morsano ob Tilmentu ter v občini Teor, kjer naj bi postavili skladišča orožja atlantske zveze, vključno jedrske izstrelke cruiser in pershing, ter naj se deželni odbor zavzame za čimprejšnji sklic vsedržavne konference o vojaških služnostih.

NA SINOČNJI SEJI TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Pilatovski odgovor občinskega odbornika na vprašanja o razlastitvah na Kolonkovcu

Odbornik Rossi se je omejil na ugotovitev, da so bili zakonski predpisi spoštovani - Niti besedice o Slovencih - Posegi Lokarja (SSk), Benedetiča in D'Amoreja (PSI) ter Polija (KPI) - Na seji prisotna številna delegacija Kolonkovčanov

Številna delegacija Kolonkovčanov je sinoči odšla z velikim razočaranjem iz dvorane tržaškega občinskega sveta, kjer je bilo na dnevnem redu vprašanje razlaščanja njihove zemlje. Seveda niso pričakovali, da bi na sinočnji seji lahko rešili vse njihove probleme, po drugi strani pa niso niti pričakovali tako pilatovskega odgovora listarskega občinskega odbora na vprašanja, ki so jih v zvezi z razlastitvami na Kolonkovcu postavili Lokar za Slovensko skupnost, Benedetič in D'Amore za socialiste, Poli in Marta Ivašič za komuniste in radikalec Ercolessi.

Bolj birokratskega in — ponavljamo — pilatovskega odgovora pa občinski odbornik Rossi res ne bi mogel dati. Načrta za ljudske in cenene gradnje — je v bistvu dejal predstavnik občinske uprave — nismo pripravili mi, prav tako nismo mi uvedli zakonodaje o razlastitvah. Skratka, občinska uprava nima pri celi zadevi nobene krivde, saj je storila, kot je večkrat izrecno poudaril odbornik Rossi, vso svojo dolžnost. In čeprav je bilo v svetovalskih vprašanjih večkrat poudarjeno, da je zadeva z razlaščevanjem na Kolonkovcu toliko bolj krivična, ker neposredno prizadeva interese slovenske nacionalne skupnosti, ki že nekaj desetletij zaman čaka na zakonsko zaščito svojih pravic, ni v več kot dve tipkani strani dolgem odgovoru odbornika Rossija niti besedice o Slovencih. Melonarski predstavnik se je omejil na ugotavljanje, da so bili vsi zakonski členi in predpisi spoštovani. Če se je kljub temu Kolonkovčanom zgodila krivica, to — kot kaže — občinske uprave ne zanima. Eventualno — je bežno namignil Rossi — bi lahko deželna uprava, s povečanjem dotacije delavskih zadrugam, lahko pripomogla k temu, da bi bila odškodnina za razlaščence nekoliko večja.

Tako suhoparen in formalističen odgovor ni seveda zadovoljil predstaviteljev svetovalskih vprašanj in interpelacij, ki so v svojih replikah poudarili, da je morala občinska uprava spoštovati sklep občinskega sveta januarja 1979 glede revizije načrtov za ljudske in cenene gradnje (PEEP), danes — dve leti pozneje — pa je ta revizija šele v fazi, kot je dejal odbornik Rossi, «ugotavljanja in karakteriziranja področij možne uporabe za ljudske in cenene gradnje». Toda samo revizija PEEP v smislu tolikokrat razglašenega načela bolšega izkoriščanja mestnega središča, ne pa brezglavega širjenja na periferijo, lahko prepreči, da bi se dramatični dogodki na Kolonkovcu ne ponovili — čez šest mesecev ali eno leto — kje drugje.

Treba je torej po eni strani preprečiti, da bi se taki krivični posegi ponovili, po drugi pa je treba pomagati sedanjim razlaščencem, da prejmejo pravično odškodnino. V tej zvezi je bilo izrečenih več predlogov. Po mnenju Lokarja naj bi ustanovili posebno svetovalsko komisijo z nalogo, da poišče potrebna finančna sredstva, po mnenju Polija pa naj bi za to poskrbela že obstoječa šesta svetovalska komisija. Benedetič in D'Amore pa sta se izrekla za soglasno akcijo vseh političnih sil na deželni ravni za rešitev kočljivega vprašanja odškodnin. Bil je tudi dan predlog, da naj bi občinska uprava za sedaj ne odposlala še drugih obvestil o razlastitveni proceduri, da bi lahko pogajanja, ki so še v teku, obrodila koristne rezultate. Na ta predlog, kot tudi na druge, pa občinska uprava na sinočnji seji in dala nobenega odgovora.

ZAČASNO ODLOŽENA NEVARNOST STEČAJA

Upniki miljske ladjedelnice CAA ponovno na sodišču 13. februarja

Dolgovi družbe znašajo nad 15 milijard lir - V ponedeljek bodo delavci redno delali na obeh ladjah

Na tržaškem civilnem sodišču se je včeraj sestal petčlanski odbor upnikov miljske družbe «Cantieri Alto Adriatico», lastnice istoimenske ladjedelnice, ki jo kakor znano začasno upravlja sodni komisar dr. Tomasin. Za sodišče so bili prisotni predsednik Geraci in sodnika Fermo in Machiarella. 503 upnike družbe pa so zastopali prof. Amigoni za deželno finančno družbo «Friulia», dr. Nodari za Tržaško hranilnico ter odvetniki družb «Veneziani Zonca», «Saldanavi» in «Alberti».

Sodni komisar dr. Tomasin, s katerim je bil tudi sodni upravitelj dr. Morino, je podal daljše poročilo o položaju v ladjedelnici, ki je v teh dneh v središču pozornosti javnih uprav, sindikalnih organizacij, političnih strank, gospodarskih krogov in javnega mnenja vsega tržaškega prebivalstva, in med drugim navedel, da znaša skupna vrednost dolgov, ki jih ladjedelnica ima do raznih dobaviteljev, koproducentov in zunanjih sodelavcev, nekaj nad 15 milijard lir. V tej zvezi je dr. Tomasin povedal tudi, da trenutno ni nobene zahteve po stečaju družbe, ker so bile zahteve, ki so jih lani vložili nekateri upniki iz notranjosti Italije, umaknjene. Poročilo sodnega komisarja je trajalo približno eno uro, nakar so se prisotni razšli ter določili novo sejo za petek, 13. februarja, v istih prostorih.

Do tega datuma se torej vsaj s pravnega vidika položaj ladjedelnice ne bo v ničemer spremenil. Preti pa nevarnost, da bi predstavniki upnikov na novi seji sredi februarja zahtevali, da se sproži stečajni postopek, kar bi neizogibno privedlo do dokončne ukinitve proizvodnje v tem zadnjem ladjedelskem obratu na Tržaškem. Očitno skušajo tudi sodni organi omogočiti še zadnji poskus krajevnih uprav (včeraj se je o vprašanju miljske ladjedelnice pogovarjal na vladni ravni deželni odbornik za industrijo De Carli), političnih strank in sindikalnih organizacij, da bi pripravile državno družbo Fincantieri, da pristopi z deležem 20 odst. (to je z dvema milijardama lir) h glavnici nove družbe, ki bo prevzela miljsko ladjedelnico.

Včeraj dopoldne so se v zvezi z ladjedelnico ponovno sestali na deželi tudi predstavniki pokrajinskega tajništva enotne sindikalne zveze CGIL - CISL - UL in tovarniškega sveta. Sklenili so, da bodo delavci ladjedelnice v ponedeljek ponovno zasedli delovna mesta in nadaljevali z zadnjimi deli na obeh ladjah, ki sta tik pred izročitvijo komitentom. Kakor znano, gre za trajektno ladjo «Julio», ki jo je svoj čas naročil Tržaški Lloyd, in za 2000-tonski tanker «Divina» v gradnji za ladjarja D'Alesia. Na tej ladji je dela še za kakih deset dni, na «Julii» pa za dober mesec.

Prva seja občinske konzulte za šport

Včeraj se je prvič sestala občinska konzulta za šport, ki jo sestavljajo nekateri občinski svetovalci ter predstavniki CONI, šolskih okrajev, sindikalnih organizacij, rajonskih svetov in tudi slovenskih športnih društev. Konzulta je tehnično posvetovalni organ, ki je bil ustanovljen z namenom, da bi pomagal občinski upravi pri usmerjanju telesnokulturne in športne politike. Prva seja je bila posvečena v prvi vrsti notranjim organizacijskim vprašanjem. Občinski odbornik za šport je nato poročal o popisu vseh športnih objektov in naprav v občini, ki ga bo občina izvedla pa naročilu deželе. Pri popisu, je bilo rečeno, bo potrebno čim širše sodelovanje vseh dejavnikov, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo tudi z vprašanji športa.

Čestitke

Danes praznujejo rojstni dan ANNAMARIA DAZZARA, FRENKI GIUDICI ter KATJA in NATAŠA DI PINTO. Mnogo sreče, veselja in zdravja jim želijo mama, papa, nono, teta, stric, Graziella in vsi sorodniki.

Danes, 24. t.m., praznuje pri Sv. Ivanu 76. rojstni dan PEPI CARINI. Še na mnoga zdrava leta mu kliče družina Regent.

ZARADI PRETRGANEGA VODA

Na območju Ul. Rossetti brez električne energije

Včeraj popoldne se je pretrgal podzemni električni vod v zgornjem delu Ulice Crispi. Brez električne energije je ostalo širše območje Ul. Crispi, Ul. Ginnastica, del Ul. Rossetti, Ul. Chiadino, Ul. Buonarroti in Ul. Farneto. Na stotine stanovanjskih blokov je tako ostalo brez razsvetljave, pa tudi gospodinjski stroji in ogrevalne naprave so odpovedale. Na kraj okvare so prihiteli strokovnjaki ACEGA.

NAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1981

Celoletna	49.000 lir
Polletna	35.000 lir
Mesečna	7.000 lir

Celoletna naročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 49.000 lir velja za tiste, ki jo poravnajo do 30. aprila. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 84.000 lir.
Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE.
Vsi, ki bodo poravnali naročnino do 28. februarja 1981, bodo udeleženi pri tradicionalnem nagradnem žrebanju.

NAROČNINE SPREJEMAJO:
Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6 — Tel. 794672
Uprava: Gorica, Drev. XXIV. maja 1 — Tel 83382
Raznašalci Primorskega dnevnika
Pošta: Tekoči račun ZTT 11/5374
Tržaška kreditna banka: Tek. račun št. 192

Zveza slovenskih kulturnih društev

vabi jutri, 25. januarja, ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu na

REVIJO GODB

Nastopajo godbe: Breg, iz Ricmanj, s Proseka, iz Nabrežine, od Koroščev ter pihalni orkester iz Idrije.

Za prijeten uvod bodo poskrbeli Veseli godci iz Boljunca.

* * *

Predprodaja vstopnic na sedežu ZSKD Ul. sv. Frančiška 20/II v uradnih urah ter eno uro pred pričetkom revije pri blagajni Kulturnega doma.

PO PODATKIH OBČINSKEGA STATISTIČNEGA URADA

TRŽAŠKE DRUŽINE PESTI NARAŠČAJOČA DRAGINJA

Življenjski stroški poprečnega Tržačana se višajo iz leta v leto, celo iz meseca v mesec; to se dogaja tudi drugod po Italiji, znano pa je, da je Trst eno najdražjih italijanskih mest. Poviški cen raznih dobrin v mesecu decembru lani v primerjavi z novembrom istega leta nam potrjujejo to dejstvo. Visoke cene oblačila, prehrane, elektrike, plina in goriva, stanovanj in drugih dobrin vedno v večji meri objedajo družinske dohodke, tako da družine danes lahko prihranijo prav malo. Pomislimo samo na družino poprečnega odvisnega delavca, ko se v decembru znajde pred dejstvom, da so se stroški za hrano od novembra na december dvignili za skoraj dva odstotka. Če si podrobneje ogledamo, kateri so najopaznejši poviški pri prehrani, ugotovimo, da prednjači suh fižol, katerega cena se je dvignila kar za 12,2%; sledi cena prasičjega mesa (+ 8,8%), svežih jajc (7,8%) in govejega mesa (3,7%). Zanimivo je tudi, da se cene malokdaj znižajo, znižali sta se le ceni pražene kave (— 0,2%) in graha v pločevinastih škatlah (— 0,7%). Od novembra do decembra pa se niso povišali stroški za oblačila in obutev, za elektriko, plin in gorivo ter za stanovanje, čeprav so se v preteklem mesecu, v primerjavi z decembrom leta 1979, zelo povišali stroški za vse omenjene postavke.

Občni zbor openskega SKD «Tabor»

Slovensko kulturno društvo «Tabor» z Opčin je imelo sinoči v Prosvetnem domu svoj redni 13. občni zbor, ki se ga je udeležilo zadovoljivo število članov in prijateljev. Na občnem zboru so bila podana poročila o preteklem delovanju, v krajši razpravi pa so prišle na dan nekatere pomanjkljivosti, ki jih bo treba v bodoče odpraviti, da bi openско društvo res bilo kos svoji nalogi in iskalo nove kvalitete. Po pozdravih in razpravi so bile na vrsti volitve. O občnem zboru bomo poročali v eni izmed prihodnjih številk.

Obvestilo Sindikata slovenske šole

Sindikat slovenske šole vabi vse šolnike, ki bi jih veselilo delo v deželnem pedagoškem inštitutu (IRSAE), da se udeleže sestanka, ki bo dne 26. t.m., ob 16.30 na sedežu sindikata v Ulici F. Filzi 8. Rok za vlaganje prošenj je 40 dni in teče od 2. 1. 1981.

OBVESTILO IZLETNIKOM

Izletnike, ki so se prijavili za križarjenje po Dalmaciji, prosimo, da poravnajo drugi obrok vpisnine v petek, 30. t.m., od 9. do 12. in od 15. do 17. ure ali v soboto, 31. t.m., od 9. do 12. ure na upravi našega dnevnika v Ul. Montecchi 6/II.

Udeležence potovanja v Mehiko obveščamo, da se je cena potovanja povišala na račun povečanja cene letalske vozovnice za 48.500 lir. Vse prijavljene prosimo, da to upoštevajo ob plačilu salda v zgoraj navedenih dneh. Podrobni program potovanja pa je na razpolago od torka, 27. t.m., dalje pri potovalnem uradu Aurora, kamor prinesite tudi potni list.

Primorski dnevnik

Danes pripluje ameriška križarka

Danes dopoldne bo priplula na tridnevni operativni obisk v naše pristanišče ameriška križarka z raketno oborožitvijo Richmond K. Turner, ki pripada VI. vojnemu ladjevju ZDA. Ladja, ki ima 7.800 ton spodriva, je dolga 162 metrov, široka pa 16, ima na krovu 413 mož posadke, poveljuje pa ji kapitan G. E. Gneckow.

NEIZMERNA MNOŽICA GA JE POSPREMILA NA ZADNJI POTI

Ganljivo slovo od Pavla Sedmaka

Nepretrgana množica je včeraj na Opčinah spremila na zadnji poti na domače pokopališče zglednega slovenskega športnika, mladeniča v cvetu svojih let — Pavla Sedmaka. Pred openско cerkvijo in v njej so se zbrali ljudje iz vseh koncev, prišli so domala iz vseh slovenskih vasi in iz mesta, da bi s svojo prisotnostjo izrazili svojo bolečino nad izgubo mladega življenja, ki ga je strla zla usoda nekje na cesti med Logatcem in Postojno. In vsi so se spraševali, zakaj mora smrt pobrati vedno najboljše kar imamo, zakaj se mora znesti nad ljudi, ki so nam v ponos, ki so si s svojim tihim, a vztrajnim in poštenim delom pridobili ugled in se priljubili ne samo v športni areni, ampak v življenju samem.

Z obrazov vseh, od navadnih vaščanov pa do predstavnikov raznih športnih in družbenopolitičnih organizacij in društev, ki so se v openski cerkvi v nemem mimohodu poklonili pred krsto, v kateri bo za vedno ležal Pavel Sedmak, je zevela nema bolečina, začudenje, nevera, da Pavla ne bo več med nami. Ti občutki so prevevali tudi častno stražo, ki so jo sestavljali športniki in športnice Poleta, vojaki in dekleta v narodnih nošah. Vsi so z rosnimi očmi zrli v krsto, prekrito z oranžno zastavo openskega društva, katerega najzaslužnejši član in aktiven športnik je bil tudi Pavel Sedmak. In v tem bolečem in tihem vzdušju se je odvil tudi krajši cerkveni obred, ki ga je opravil openski župnik Žerjal.

Tihi sprevod in hoja pod jasnim nebom do openskega pokopališča, kjer bo Pavel počival med neštetimi venci in cvetjem, ki so ga včeraj prinesli od vsepovsod, je še stopnjeval tragiko dogodka, kot da bi vsi začutili, da spremljajo v prerani grob tudi del sebe, svoje mladosti. Med množico, ki je tiho stopala za krsto, so bili tudi predsednik SKGZ, predsedniki ali predstavniki vseh društev iz naše dežele, ki gojijo kotalkanje, v trenirkah pa tekmovalci Poleta, društva Oton Župančič iz Štandreža, Ginnastiche Goriziane, kluba iz Picrisa, Polisportive Opicina, Jollyja iz Trsta in Camsta UISP iz Bologne. Iz Bologne je prispel tudi kotalkar Daniele Berseli, ki je Pavla spoznal in cenil prav v športni areni, mednarodna sodnica Berseli - Frangipane in organizator sicilske kotalkarske turneje Negroni. V sprevodu je med drugimi hodil tudi predsednik Zveze za drsanje in kotalkanje SRS inž. Mitja Šketa, bili so predstavniki pokrajinske in deželne kotalkarske zveze FIHP in UISP. Med izjemno številnimi venci sta bila tudi venca Pavlovih prijateljev iz vojašnice in trenerja Petra Brleca. Skratka, toliko ljudi, kolikor jih na Opčinah v zadnjih dvajsetih letih ne pomnijo, toliko ljudi, ki jih je združevala ista misel in ista bolečina.

Ob odprtem grobu na openskem pokopališču so se od Pavla Sedmaka vsi še enkrat poslovili. V imenu najmlajših kotalkarjev Poleta je svojemu učitelju in trenerju najprej spregovoril v slovo mali Samo Kokorovec in obljubil, da bodo športniki sledili svetlemu zgledu in nauku, ki ga je posredoval nekojni Pavel. Predsednik ZSSDI Igor Komel pa je dejal, da si je celoten zamejski šport nadel črn trak (prav takšnega, kakršnega je imela zastava Poleta na oknu Prosvetnega doma), vsa naša telesna kultura je izgubila del same sebe. Slovenski športniki in športnice, vključeni v slovenska športna društva s Tržaškega, Goriškega in iz Beneške Slovenije, je dejal Komel, danes na tem mestu, ob tako težkem trenutku izrekamo iskreno sožalje svojcem in matičnemu športnemu klubu ter s ponosom in dvignjeno glavo stojimo ob dejstvu, da imamo tudi v naših vrstah take mlade, zdrave ljudi kot je bil Pavel.

Tudi predsednik SD Polet Robi Hrovatin se je v svojem nagovoru ganjen spomnil lika Pavla Sedmaka. Prinesel je zadnji pozdrav vseh športnic in športnikov Poleta in pripomnil, da zija sedaj za Pavlom globoka vrzel, ki je ne bo mogoče zapolniti. In vendar Pavel ni odšel od nas, je dejal Hrovatin, še vedno bo živel med nami in v nas, nikoli ga ne bomo pozabili, ampak sledili njegovemu svetlemu liku in poti, ki jo je s svojim mladim življenjem začrtal.

Sedaj bo na openskem pokopališču nov grob, ki pa ne bo nikoli zapuščen, nikoli prepuščen pozabi. Mladina se bo še naprej spominjala Pavla Sedmaka in njegovega dela, čeprav fizično ne bo več prisoten na kotalkališčih in med nami. Strtim staršem pa še enkrat izrekamo iskreno sožalje.

PRI TANKEM RTIČU V MILJAH

Sodni izgon za sedemčlansko družino

Nekaj desetin metrov pred mejnim prehodom Lazaret se na levo odcepi strma cesta za Čampore. Že po nekaj metrih je vidna ob cesti na pol podrta in zapuščena kamnita stavba. Vanjo se je pred dnevi protizakonito vselila družina Mozzo, ki šteje sedem članov: zakonca Claudia in Giuseppe Mozzo ter pet otrok, od katerih sta dve deklici stari le pet in tri leta. Podrtija, v kateri ni vode, električnega toka, higienskih naprav, ometa itd., je last finančnih strežnikov. Obsega pa dva prostora, kjer od prejšnjega torka živi v nemogočih razmerah (mraz, vlaga, miši) pet oseb. Kako je to mogoče?

Ob brlečih svečah nam je Giuseppe Mozzo pojasnil, da je pred petimi leti prišel kot kolon na bližnje posestvo, ki je last kmetijskega obrata Chiriaco iz Trsta. Že čez leto dni je podjetje umaknilo vse svoje stroje in zahtevalo pri sodišču, da Mozzo zapusti zemljo in hišo. Tožba se je vlekla na dolgo, kmet pa je medtem na lastne stroške kupil razne stroje in potrebna semena. Po petih letih je tožbo izgubil, na sodišču so odredili izgon in tudi preventivno zaplembo vseh strojev za plačilo morebitne škode. Pretekli torek so v hišo stopili sodni nameščenci in izvedli izgon. Grobo so zmetali vse pohištvo na polje, zakonca in otroke so izrinili iz kuhinje, vrata so zapečatili, družina je bila na cesti.

Denarja pri hiši ni, saj ima Giovanni Mozzo še veliko dolga pri izplačevanju strojev, ki so sedaj zaplenjeni. Žena je povedala, da je poslala od hiše starejša sinova, da bi si vsaj onadva uredila življenje. Sedaj živijo od plače, ki jo prinaša domov njihov 16-letni sin — gradbeni vajenec.

Ta nov primer, ki nam nehote prikliče v spomin Jernejevo pravico, jasno ponazarja, kako se kljub družbenemu, gospodarskemu in kulturnemu napredku še vedno ni nič spremenilo za najbolj ogrožene. Do kdaj bo še tako?

Verjetne prekinitve vodne dobave od Devina do Barkovelj

Občinsko podjetje ACEGA je sporočilo, da bo prišlo zaradi vzdrževalnih del na vodovodu Randaccio do omejitev vodne dobave nekaterim krajem naše pokrajine. Do prekinitve vodne dobave bo lahko prišlo danes med 9. in 12. uro v Devinu, Sesljanu ter vzdolž obalne ceste do Grljana in Barkovelj.

Rajonski sveti

V ponedeljek, 26. januarja, ob 17. uri se na Proseški ulici na Opčinah sestane vzhodnokraški rajonski svet. Naslednjega dne ob 20. uri se v Ul. S. Ermacora 3 sestane rajonski svet za Barkovlje, Greto in Rojan.

REŠEVALCI ODKRILI ŠTIRI TRUPLA

Primeri samotnih smrti v Trstu na dnevnem redu

«Najhujše je umreti sam, kot pes», tako se večkrat sliši iz ust ostarelih oseb, ki jih ne plaši smrt kot taka, ampak umiranje v samoti. Da ni ta bojazen iz trte izvita in da je prav naše mesto prvo na lestvici kot kraj, kjer starci in starke umirajo osamljeni, dokazujejo vsakodnevne vesti. Tokrat moramo zabeležiti kar štiri primere samotnih smrti, do katerih je prišlo v četrtek. Osebje letečega oddelka in rdečega križa je nekaj pred enajsto našlo mrtvo 81-letno Mario Filipic vdovo Pregarc, ki je stanovala v Ul. Brigata Casale 157. Okrog 13. ure je zdravnik Rdečega križa ugotovil smrt 79-letne Luigie De Re vd. Stepan iz Ul. Maiolica 12. Ob 16.15 so ugotovili smrt 70-letnega Umberta Zupina iz Vicolo dell'Erica 8, medtem ko so ob 19.50 našli truplo 54-letnega Ferruccia Mazzarolija iz Ul. dell'Istria 50. Vsa trupla so prepeljali v mrtvašnico, kjer so na razpolago sodnim oblastem.

Več hujših požarov

Suho in sončno vreme teh dni, ki se ga vsi veselimo, povzroča nemalo težav gasilcem, saj skoraj ne mine dan, ko bi ne gorelo suho grmičevje in dračje. Včeraj so morali gasilci pogasiti vsaj štiri večje požare. Verjetno je bil najhujši in najnevarnejši požar v okolici smodnišnice pri Katinari, ki se je razširil tudi v neposredno bližino smodnišnice in le hitremu posegu gasilcev se moramo zahvaliti, da ni prišlo do hujših posledic. Ostale požare smo včeraj zabeležili v bližini mačkoljanskega pokopališča, na Rocolu (na območju Ul. Marchesetti) ter kar dva požara v okolici Proseka in Kontovela v popoldanskih urah.

Po hudi in neozdravljivi bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in nono

SLAVKO ŽIVEC

(borec NOV, podpolkovnik JLA v pokoju)

Na zadnji poti ga bomo spremili v ponedeljek, 26. januarja, ob 14. uri na ljubljanskih Žalah-Navju. Na dan pogreba bo žara pokojnika ležala v tretji mrliški vežici na Navju.

Cvetje hvaležno odklanjamo v korist boja proti raku.

Žalujoči žena Zmaga, sinova Jožko in Živko z družinama, sestra, bratje in drugo sorodstvo

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

DACIA MARAINI

ŽENSKI NA PODEŽELJU

(enodejanka)

Danes, 24. t.m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

jutri, 25. januarja, ob 17. uri v gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO OPČINE

TABOR

Jutri, 25. januarja, ob 16.30 v Prosvetnem domu na Opčinah

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

v izvedbi Zveze cerkvenih pevskih zborov.
Dirigenta:
Nada Žerjal in Franc Pohajač
Organista:
Tullio Zaghet in Tomaž Simčič

KD PRIMORSKO - MAČKOLJE

vabi na otvoritev

RAZSTAVE SLIK

DEMETRIJA CEJA

ki bo danes, 24. t.m., ob 18. uri v Srenjski hiši v Mačkoljah.

Ob otvoritvi bo recitirala gledališka igralka **Lidija Kozlovič**. Razstava bo odprta jutri, 25., in v ponedeljek 26. t.m.

PD SLOVENEC iz Boršta in Zabrežca

prireja danes, 24. t.m., ob 20.30 v prosvetni dvorani v Borštu

KULTURNI VEČER

NASTOPAJO: otroški pevski zbor
moški in mešani pevski zbor
dramska skupina z veseloigro v narečju
DVE DRUŽINI

KD VESNA

prireja danes, 24. januarja, ob 20.30 v Ljudskem domu v Križu

celovečerni koncert moškega pevskega zbora VESNA

Sodeluje dekliški pevski zbor VESNA.

Vabljeni!

MLADINSKI KROŽEK PROSEK - KONTOVEL
MLADINSKI KROŽEK TRST
MLADINSKI ODSEK KD RDEČA ZVEZDA
MLADINSKI KROŽEK KD IGO GRUDEN
MLADINSKI ODBOR PRI SKGZ

organizirajo

koncert slovenskega kantavtorja

TOMAŽA DOMICLJA

danes, 24. januarja, ob 20. uri v Kulturnem domu na Proseku

Ne pozabite!

SPDT

Slovensko planinsko društvo TRST

vabi svoje člane na

27. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20/II) v ponedeljek, 26. t.m., ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju.

Pred začetkom občnega zbora bo na sporedu kratek nastop ženskega pevskega zbora iz Škednja.

Včeraj-danes

Danes, SOBOTA, 24. januarja
FELICIJAN

Sonce vzide ob 7.35 in zatone ob 16.59 — Dolžina dneva 9.24 — Luna vzide ob 21.32 in zatone ob 9.53

Jutri, NEDELJA, 25. januarja
PAVEL

Vreme včeraj: najvišja temperatura 6,3 stopinje, najnižja 1,4, ob 18. uri 4,7 stopinje, zračni tlak 1028,4 mb narašča, veter vzhodnik severovzhodnik 18 km na uro s posameznimi sunki do 34 km na uro, vlaga 42 odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 6,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODIL SE JE: Dennis Ghersevich.

UMRLI SO: 79-letna Giuseppina Varello vd. Francese, 76-letni Pietro Bertocchi, 82-letni Aurelio Sandrini, 80-letna Giuseppina Stulle vd. Malattia, 76-letna Elisabetta Modesto por. Garbelotto, 87-letna Maria Gerzina, 59-letni Manlio Mambrini, 79-letni Mario Gessi, 76-letna Olimpia Hmelak por. Urlich, 58-letna Rosa Loiacono, 50-letna Edda Jovino por. Osmo, 80-letni Antonio Martinolli, 82-letna Giacomina Malalan vd. Pacorini, 57-letni Bruno Carbonaio.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.

(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Gledališča

SSG
Slovensko stalno gledališče iz Trsta bo gostovalo s Kishonovo veselo žaloigro «Bil je škrjanec» danes, 24 januarja, ob 20. uri v Cerknem.

ROSSETTI
Danes ob 20.30 bo na sporedu, izven abonmaja, Harwoodovo delo «Servo di scena». Režija Gabriele Lavia. Nastopajo Gianni Santuccio, Umberto Orsini in Marisa Belli. Za abonente od 30. do 20. odst. popusta. Rezervacije pri osrednji blagajni. Predzadnja predstava.

VERDI
Jutri ob 20. uri na sporedu druga predstava opere Ottorina Respighija «Potopljeni zvon» (La campana sommersa).

* * *

Na pobudo gledališča Verdi bo danes, 23. t.m., ob 11.15 na sporedu v kinu Cristallo v Ul. Ghirlandaio nov ciklus baletnih predstav, namenjenih osnovnim in srednjim šolam tržaške pokrajine. Predstave bodo brezplačne, šole pa se lahko prijavijo pri tiskovnem uradu Verdijevega gledališča pod vodstvom koreografa Flavia Bennatija, kot solista pa bosta nastopila Vesna Butorac iz zagrebškege Opere in Tuccio Rigano iz rimskega Teatro dell'Opera.

AVDITORIJ
Komorni ansambel gledališča Verdi pod vodstvom Severina Zannerinija se ponovno predstavlja tržaškemu občinstvu jutri ob 11. uri v Avditoriju, v okviru osmega cikla, na pobudo gledališča Verdi, v sodelovanju z RAI in Teatro Stabile. Na sporedu bodo skladbe Manfredinija in Vivaldija.
Pri blagajni v Pasaži Protti so na razpolago vstopnice po enotni ceni 1000 lir.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20.00 do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure, tel. 68-441

Kino

Ariston 16.30 «Vivere alla grande». Režija Martin Brest. Art Carney, Lee Shasberg, George Burns.
Eden 17.00 «Stardust memories». W. Allen, C. Rantling, G. Harper, M. Cristine. Barvni film za vsakogar.
Ritz 16.00 «Il bisbetico domato». A. Celentano, O. Muti. Barvni film.
Excelsior 17.00 «Oltre il giardino». Peter Sellers. Barvni film.
Grattacielo 16.00–22.00 «Mi faccio la barca». Laura Antonelli, Johnny Dorelli. Barvni film.
Fenice 16.00 «Il cacciatore di taglie». Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Aurora 16.00 «Biancaneve e i sette nani». Barvni risani film.
Cristallo 16.00 «Flash Gordon». O. Muti, M. Melato.
Vittorio Veneto 16.30 «Mia moglie è una strega». R. Pozzetto, E. Giorgi.
Capitol 16.30 «Fico d'India». Barvni film za vsakogar.
Moderno 15.30–22.00 «Tom Horn». Steve McQueen. Barvni film.
Lumiere 16.00 «La vendetta dell'uomo chiamato cavallo». Barvni film
Volta 15.00 «Marito in prova». George Segal, Glenda Jackson. Barvni film.

Razna obvestila

Mladinski odsek KD Rdeča zvezda vabi na drugo srečanje, posvečeno angleški rock glasbi v 70. letih (glasba, plošče, spremna beseda), ki bo v ponedeljek, 26. t.m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Saležu.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

ODDAM v najem prostor primeren za skladišče. Ponudbe na telefonsko št. 228-139.
SLIKE za dokumente izročimo TA KOJ — barvne ali črno-bele. Foto Egon, Ul. Oriani 2, Trst (Barriera), telefon 793-295.
120-BASOVNO harmoniko znamke scandalli v dobrem stanju prodam. Telefonirati po 20. uri na št. 231-946.
NUJNO iščem stenski klavir v dobrem stanju. Telefon (0481) 391-165
TRIČLANSKA DRUŽINA s področja M. Magdalene išče gospodinjsko pomoč trikrat tedensko. Telefon št. 941-527.
OSMICO je odprl SMOTLAK Ernest v Mačkoljah 58. Toči belo in črno domače vino.
PRI UNIVERSALMACCHINE v Dolini zimski popusti na vse kmetijske stroje. Še najboljše kupite zadnjo zalogo motornih žag homelite in pionir.
OD 25. DECEMBRA 1980 pogrešam psa zelo temnorjave barve po hrbtu, ki pa nato preide v svetlorjavo barvo. Podoben je nemškemu ovčarju. Telefonirati v popoldanskih urah na št. 209-360.
PRODAM camper arca scout'l bedford diesel letnik 1979 izredno opremljen; gliser solcio dolg 4 m motor evinrude 25 HP letnik 1980 s prikolico za čoln ellebi 1976 in gumijasti čoln callegari z motorjem volvo penta 9 HP Telefonirati v uradnih urah na št. 826-759.
PRODAM po zelo ugodni ceni 20 železnih nosilcev za nordijsko ograjo, cevi za ograjo različnih mer ter lesene stenske obloge. Telefon (0481) 882-179.
HIŠNO pomočnico išče družina v Števerjanu za nekaj ur enkrat ali dvakrat tedensko. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika v Gorico pod šifro «Hišna».

SEZONSKA
RAZPRODAJA
S POPUSTI
20% do 80%
od 13. januarja do 7. februarja
CONFEZIONI Godina
ULICA CARDUCCI 10 - ULICA ORIANI 3
Občinski odlok z dne 8. 1. 1981

NOVI ODBOR PRIČNE TAKOJ Z DELOM

Goričana B. Chientaroli in V. Nanut na čelu deželne družbe «Friulia»

Precej podjetij na Goriškem išče pomoč pri tej deželni finančni družbi

Deželna finančna družba Friulia se je v zadnjih letih večkrat pojavila v časopisnih kronikah, saj je ta finančna družba, ki odraža hotenje deželne vlade, morala večkrat priskočiti na pomoč podjetjem, v glavnem industrijskim podjetjem, ki so se znašla v težavah. V precej primerih je direktna angažiranost te deželne finančne družbe pripomogla, da so se podjetja izvlekla iz težav. Včasih pa so se taki poiskusi izjalovili in tudi deželni denar, včasih težke stotine milijonov lir, niso zadostovale, da je podjetje zlezlo na zeleno vejo.

Ime Friulie smo na Goriškem večkrat omenjali še zlasti v primeru pristopa te družbe v lastništvo podgorske predelnice, tovarne Tec Friuli v Krminu, Maraldijevih tovarn v Tržiču, itd.

Sedaj sta na čelu te družbe dva Goričana. Za predsednika je bil pred kratkim imenovan dr. Bruno Chientaroli, še vedno upravni ravnatelj goriškega mestnega podjetja, nekdanji predsednik pokrajinske uprave, ki so ga predlagali demokristjani. Podpredsednik pa je postal univ. profesor Vladimir Nanut, po rodu iz Štandreža, profesor na ekonomski fakulteti tržaške univerze. Bil je do lanskega julija občinski svetovalec v Gorici, na to važno mesto ga je predlagala socialistična stranka.

V prejšnjih letih je z drugimi strokovnjaki prof. Nanut sodeloval pri sestavi gospodarskih načrtov za razvoj nekaterih področij v naši pokrajini, tako npr. po naročilu goriške pokrajinske uprave, krminske občine in še v drugih primerih.

Prof. Nanut se je prejšnji dan sestal s tajnikom PSI Trombetto. Preučila sta vprašanja vezana na deželno družbo Friulia in na podjetja, ki so še vedno v težavah. Novi podpredsednik družbe Friulia je izrazil svojo pripravljenost sodelovati s krajevnimi upravami na Goriškem ter dal zagotovilo, da si bo v upravnem svetu deželne finančne družbe prizadeval, da se uspešno rešijo še odprta vprašanja goriškega gospodarstva.

Predavanje o mamilih v Doberdobu

Ženski odsek KD Jezero iz Doberdoba je povabil v goste dipl. psih. Mirijam Dovečarjevo iz Nove Gorice, ki je predavala o mamilih in njihovem učinkovanju pri mladostnikih. Predavanje je izredno uspelo, saj je predavateljica znala tako pritegniti poslušalce, da so jo z velikim zanimanjem poslušali.

Predavateljica je med drugim povedala, da se starejši ne zavedajo, da poleg težkih mamil, kot so hašiš, opij in heroin, obstajajo tudi lahka mamila in da teh imamo doma na pretek; taka mamila so npr. alkohol, tablete in kava. Da mladina začne uživati mamila je predvsem krivo okolje, v katerem živi, kriva je tudi družba sama, ker mlademu človeku ne daje tistih jamstev za življenje, ki jih tako močno potrebuje. Kolikokrat pravimo mladeniču, da doba v kateri živi je najlepša, vendar je prepogosto v resnici najslabša, ker je negotov, boječ, zato da bi se opogumil vse preveč posega po alkoholu in drugih še slabših sredstvih.

Ob koncu predavanja se je razvila živahna debata. Predavanju je sledilo precej mladincev in zato upamo, da so s tega predavanja nekaj dobrega odnesli in da bodo še in še premislili, preden začno posegati po mamilih, ki vse preveč terjajo mlada življenja.

Magda Prinčič

Delfabro potrjen za tajnika UIL-Scuola

Na nedavnem pokrajinskem kongresu šolskega sindikata UIL-Scuola so izvolili nov štirinajstčlanski odbor. Za tajnika so potrdili Sergia Delfabra, podtajnika sta Pietro Pinto in Diego Cinti. Ta sindikat je na zadnjih volitvah v šolske svete dosegel pomemben uspeh.

NA POBUDO PANATHLON CLUBA

V LOČNIKU JAVNA DEBATA O BOJU PROTI MAMILOM

V okviru daljše kampanje proti mamilom imajo na sporedu vrsto podobnih srečanj po rajonih in okoliških občinah

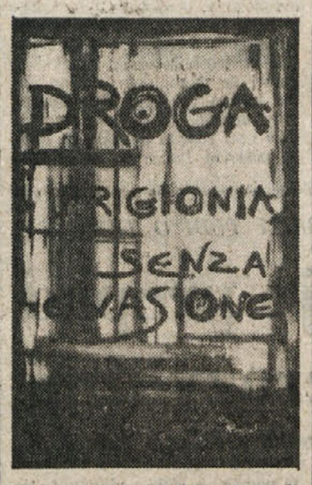

Letak slikarke Annibel, ki ga bo Panathlon club uporabil med kampanjo proti mamilom

Na pobudo goriške sekcije Panathlon cluba bo v petek 30. t.m. ob 20.30, v prostorih srednje šole «Perco» v Ločniku na sporedu prvo srečanje - razprava o problemu mamil. Srečanje sodi v okvir daljše kampanje proti mamilom, ki jo panathlonci prirejajo v sodelovanju s krajevnimi upravami in goriško hranilnico.

Namen teh srečanj, ki bodo po vseh goriških rajonih in po okoliških občinah, naj bi bil predvsem v informiranju staršev o raznih aspektih širjenja mamil. Cilj tega informiranja pa je v tem, da se po rajonih in vaseh uresničijo nekateri preventivni posegi, ki naj bi preprečili širjenje mamil. Za dosego tega cilja pa potrebujejo prostovoljcev, ki naj bi se trajno angažirali v boju proti mamilom in nadzorovali življenje po posameznih rajonih.

Na prvem srečanju, ki bo v Ločniku, bo prisotnim spregovoril ravnatelj videmskega mladinskega solidarnostnega središča don Davide Larice. Podobna srečanja so v prihodnjih tednih na sporedu tudi drugod na Goriškem.

Izleti

Slovensko planinsko društvo obvešča zainteresirane, da bo avtobus, namenjen v Cimo Sappado, odpeljal smučarje jutri po naslednjem urniku: iz Gorice (Koren) ob 7.15, iz Štandreža ob 7.20, iz Sovodenj ob 7.30. Prosimo točnost!

OPOMBE V ZVEZI Z NAČRTOM ZA RAZVOJ BRD

WWF predlaga gorski skupnosti posege za ohranitev okolja v Brdih

Prvenstvene važnosti je ohranitev gozdnih površin in njihovega naravnega bogastva Zaščititi vlažne predele na Prevalu pred nebrzdanim širjenjem vinogradništva

Goriška sekcija WWF — svetovnega sklada za varstvo naravnega okolja je v prejšnjih dneh poslala daljše pismo predstavniku briške gorske skupnosti in v vednost upravam briških občin ter goriški občinski upravi. WWF je v tem dokumentu strnil nekaj opomb in predlogov v zvezi z «Razvojnim modelom in smernicami za posege», ki jih je gorska skupnost oblikovala v večletnem načrtu za gospodarski in socialni razvoj Brd.

Precej pozornosti posveča sklad za varstvo okolja obrambi gozdnatih predelov, ki obsegajo 2283 hektarov briške površine. WWF ugotavlja, da načrt gorske skupnosti zanemarja vprašanje gozda, ki je prvenstvenega pomena, saj je gozd edino zatočišče za razne živalske zvrsti, ki bi sicer izumrle. Načrt gorske skupnosti obravnava vprašanje okolja v funkciji razvoja vinogradništva in posveča pozornost gozdu izključno s stališča obrambe teritorija pred plazovi in zemeljskimi usadi, do katerih je vse prepogostoma prišlo v preteklosti.

Sklad za varstvo okolja tudi negativno ocenjuje predvideno razširitev kmetijske površine, čeprav se je v Brdih zmanjšalo število prebivalcev, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo, z ekološkega vidika pa nikakor ni zaželeno novo naseljevanje. Precej podrobne opombe vsebuje pismo WWF predvsem glede ravninskega predela na Prevalu. Zaradi svoji značilnosti in predvsem zaradi vlažnih močvirnatih površin je ta predel primeren predvsem za travnate kulture in ne za gojenje trt. Ohranitev močvirnatih predelov in travnikov bi omogočila večji razvoj živinoreje, ki je pri nas veliko bolj potrebna pomoči, kot pa kmetijstvo, poleg tega pa je obstoj sedanjih razmer neobhodno potreben za ohranitev nekaterih redkejših živalskih zvrsti, predvsem nekaterih vrst selivcev.

V ta namen naj bi gorska skupnost in števerjanska občina tudi izvedli nekaj konkretnih posegov, katerih cilj naj bi bilo varstvo okolja. Ureditev bregov, omejena posaditev tipičnega rastlinja in podobni posegi, bi lahko prispevali k razvoju agriturizma, ki bi, seveda vedno v skladu s potrebami zaščite okolja, lahko prispeval k gospodarski valorizaciji teh predelov. S tem v zvezi pa WWF nasprotuje razširiti cestne mreže: sedanje poti namreč zadoščajo kmetijskim potrebam, razširitev cest pa bi lahko v bodoče povzročila špekulacije in izkoriščanje teritorija v druge namene.

V skladu z gornjimi ugotovitvami vsebuje dokument WWF tudi predloge za konkretne posege, ki so jih strnili v tri točke. Prvič, ohranitev sedanje gozdnate površine s posegi za obrambo gozda, kar omogoča tudi deželni zakon, ki daje na razpolago finančna sredstva za tovrstne posege; drugič, možnost manjših posegov predvsem za zaščito rastlinstva; tretjič, zaščita vlažnih predelov, o katerih je bil govor v dokumentu, in njihovih ekoloških značilnosti.

Sprevod in tekmovanje pustnih vozov v Podturnu

Center za ohranjevanje in valorizacijo rajonskih tradicij v Podturnu in tamkajšnja mladinska skupnost se tudi letos pripravljata, da bi praznovali pust na nekoliko drugačen način od tistega, ki na splošno prevladuje v zadnjih letih in da bi bil ta praznik priložnost za odkrivanje nekdanje krajevne kulture. Zaradi tega prirejajo v nedeljo, 1. marca, poleg tradicionalnega sprevoda pustnih vozov, ob koncu katerega bodo letos že tretjič nagradili najlepšega, tudi posebno tekmovanje med mestnimi rajoni, v katerem naj bi oživel duh zgodovinskih «spopadov» med goriškimi rajoni. Rajon, ki bo pripravil najlepši pustni voz, bo prejel prehodno trofejo, ki bo postala trajna last rajona, ki jo bo osvojil dvakrat. Pustni sprevod bo tudi letos krenil iz Podturna, nato pa bo šel skozi ulice mestnega središča.

V Ljubljani seminar za naše šolnike

Pedagoško-znanstvena enota za slovenske jezike in književnosti pri filozofski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani prireja od 6. do 18. januarja 17. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Odbor za pripravo seminarja dodeljuje tudi letos Sindikatu slovenske šole v Gorici dve štipendiji za udeležbo na seminarju. Potne stroške v Ljubljano in nazaj poravnajo udeleženci sami.

Zainteresirani šolniki pa tudi dijaki zadnjega letnika ali univerze, naj naslovijo na sindikat prošnjo za dodelitev štipendije najkasneje do 10. marca. Če bo prošenj več, se bo sindikat lahko zavzel, da bi prosilci brezplačno obiskovali predavanja, lektorate, umetniške razstave in se udeležili izletov: sicer pa neštipendisti plačajo za udeležbo na seminarju v višini 1.000 din.

Razpored predavanj, lektoratov in posebnih tečajev bodo udeleženci prejeli naknadno.

KRONIKA Z GORIŠKEGA SODIŠČA

Oprostitev zaradi pretepa pred gostilno v Doberdobu

Obtoženec je z nožem zabodel nekega odjemalca, vendar je šlo za upravičeno obrambo - Mladenič obsojen zaradi poskusov tatvine

Goriško sodišče je včeraj obsodilo na deset mesecev zapora in 50 tisoč lir globe 19-letnega jugoslovanskega državljana Miroslava Nikolića, ki je bil obtožen poskusa tatvine v obtežilnih okoliščinah. Mladenič je bil namreč obtožen, da je meseca novembra letos poskusil vlomiti v tri stanovanja v Tržiču z namenom, da bi kradel. Nikolić je sicer priznal poskus tatvine v stanovanju Amalie Valentini, ne pa v dveh drugih stanovanjih, za katera so ga dolžili. Zanj je javni tožilec zahteval dve leti zapora in 200 tisoč lir globe, zagovornik Pascoli pa je zahteval najnižjo kazen, oz. pogojno obsodbo.

Z oprostitvijo obtoženca se je zaključil proces zaradi medsebojnega obračunavanja, do katerega je prišlo 23. novembra lani pred javnim lokalom v Doberdobu. Kot smo tedaj poročali, je 38-letni Flavio Lenardon iz Ronk med pretepom, ki se je pričel v gostilni in se nadaljeval izven nje, z nožem zabodel Giuliana Miniussija iz Tržiča. Slednjega so zaradi ran prepeljali v bolnišnico, kjer je okreval v 20 dneh.

Javna tožilka Griecova, je zahtevala za Lenardona 8-mesečno zaporno kazen, vendar je sodišče, ki mu je predsedoval dr. Delfino, stranska sodnika Succi in Castro, zap. Fait, osvojilo tezo obrambe, češ da dejanje ni kaznivo, ker je šlo za zakonito obrambo.

NAŠE KULTURNE PRIREDITVE

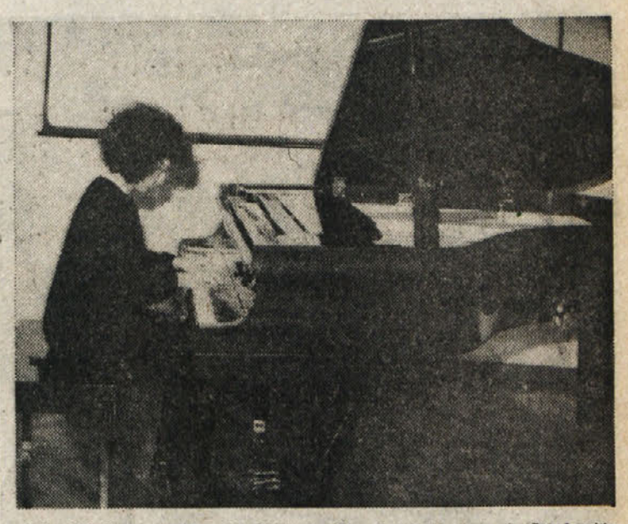

Šola Glasbene matice iz Gorice je v sredo, 21. januarja, priredila klavirski recital mlade srbske pianistke Lidije Stanković iz Beograda. Sama izhaja iz klavirske šole naše mednarodno priznane pianistke Dubravke Tomšič. Imela je že več samostojnih nastopov in zmagala na raznih republiških in zveznih pianističnih tekmovanjih v Jugoslaviji.

Na svojem goriškem recitalu je Stankovićeva predstavila vrsto skladb iz različnih glasbenih dob. V prvem delu je odigrala J. S. Bacha Preludij in fugo v cis-molu iz II. knjige WTK, nato pa še njegovo Partito št. 5 v G-duru. Prvi del je zaključila z Beethovnovo Sonato št. 3 op. 31 v Es-duru.

Drugi del koncerta je Stankovićeva začela s Schubertovo Sonato pp. 120 v A-duru. Sledili sta dve skladbi Cl. Debussyja iz zbirke Images, namreč Reflets dans l'eau (Vodni odsevi) in Poissons d'or (Zlate ribe). Spored je zaključila z Radićevo Sonata lesta.

Lidija Stanković je zelo obetajoča in nadarjena mlada pianistka, kar je s svojim izvajanjem tudi dokazala. Njena igra je bila navdušena, včasih vehementna, vsekakor zelo temperamentna, kar je prišlo posebej do izraza pri izvedbi Debussyja in Radića.

Prisotno občinstvo jo je nagradilo z zasluženim ploskanjem.

Slovensko planinsko društvo v Gorici je v sredo poskrbelo za lep planinsko-literarni večer ob predstavitvi četrte izdaje Avčinove knjige Kjer tišina šepeta. Avtorja, ki se je z veseljem in zadovoljstvom odzval vabilu goriških Slovencev, je predstavil predsednik društva Vlado Klemše, medtem ko je igralec Stane Raztresen z umetniško besedo posredoval uvod in nekaj najbolj značilnih odlomkov iz knjige, za nameček pa še odlomek iz Cankarjevega Kurenta ter zelo doživeto, Menartov Rekvijem.

Večer je popestrilo predvajanje zbirke barvnih diapozitivov, ki jih je posnel dr. Avčin. Nekateri posnetki so reproducirani tudi v zadnji izdaji njegove knjige.

Uradnemu delu predstavitve je sledil še prijateljski in vsestransko zanimiv pogovor z avtorjem, ki je odgovarjal na številna vprašanja, ki bi jih bilo težko strniti v teh nekaj vrsticah. Največ vprašanj je bilo o knjigi Človek proti naravi, ki je izšla pred dobrimi desetimi leti, pa o tem, kako je dr. Avčin stopil v vrste najbolj odločnih (in avtoritativnih) zagovornikov varstva narave, o njegovih lovskih izkušnjah ter o — za mnoge danes še težko razumljivem — odnosu med človekom lovcem in človekom varuhom narave.

Dr. Avčin, ki je šele pred kratkim uradno stopil med vrste upokojencev, (to besedo nerad sliši) nikakor ne misli mirovati, saj se njegove življenjske navade niso in ne bodo v ničemer spremenile. Tako je povedal v sredo zvečer ter razkril del načrtov za bližnjo prihodnost. Pripravlja strokovno publikacijo o lovski balistiki, študira nevihtne pojave hkrati pa snuje ciklus razmišljanj o gorskih doživetjih, ki bo menda dobil naslov Spomini iz temine.

Dijaki slovenskega klasičnega liceja «Primož Trubar» v Gorici

vabijo na

DIJAŠKI PLES

ki bo danes, 24. januarja, od 18. ure dalje v telovadnici bolnišnice (OPP) v Ul. Vittorio Veneto 174.

Drevi koncert v avditoriju

Mlad, a že izkušen in priznan pianist, bo imel drevi koncert v goriškem avditoriju. To je Vincenzo Balzani, znan interpret Mozarta in Liszta, ki je dobil že več nagrad na raznih festivalih. Izvajal bo danes zvečer skladbe znamenitih mojstrov. Koncert prireja «Gioventu musicale» in se prične ob 20.30.

Razna obvestila

Sekcija VZPI-ANPI za Dol in Jamlje vabi na letno skupščino, ki bo danes ob 20. uri pri Pirčevih v Dolu.

Sekcija VZPI-ANPI Podgora vabi člane in prijatelje na skupščino, ki bo danes ob 19.30 v prostorih v Ulici Sottomonte. Razpravljali bodo o izvolitvi delegatov za pokrajinski kongres združenja ter o nekaterih drugih zadevah.

Slovenske sekcije VZPI-ANPI na Goriškem priredijo 14. februarja v Park hotelu v Novi Gorici vsakoletno tovariško srečanje. Prijave pri predsednikih in tajnikih sekcij VZPI-ANPI do 7. februarja.

Razstave

V galeriji avditorija je vsak dan, zjutraj in popoldne, odprta razstava novogoriškega akademskega slikarja Silvestra Komela. Razstava je odprta tudi v večernih urah, ko so v sosednem avditoriju koncerti ali druge prireditve.

Kino

Gorica

VERDI 17.00–22.00 «Fantozzi contro tutti». P. Villaggio in I. Vukotič. Barvni film.
CORSO 17.30–22.00 «Il poliziotto super più». T. Hill in E. Bornine. Barvni film.
VITTORIA 17.00–22.00 «Super sex super». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

PRINCIPE 17.30–22.00 «Flash Gordon».
EXCELSIOR 16.30–22.00 «Il bisbetico domato».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00–20.00 «Erotika na delovnem mestu». Nemški film.
SVOBODA 18.00 – 20.00 «Kramer proti Kramerju». Ameriški film.
DESKLE 19.30 «Kaskaderji in rockery». Holandski film.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Rismondo, Ul. Toti 52, tel. 72-701.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Provvidenti, Travnik, tel. 29-72.

Jutri revija godb v Kulturnem domu

Jutri bo v Kulturnem domu v Trstu revija godb, ki jo organizira Zveza slovenskih kulturnih društev. Na reviji bo nastopilo 5 godb iz našega zamejstva in sicer godbe s Proseka, iz Nabrežine, od Koroščev, nadalje ricmanjska godba ter godba Breg, kot gost pa bo nastopila tudi godba iz Idrije, ki je prav gotovo najstarejša godba na Slovenskem, saj je lansko leto slavila izreden jubilej, svojo 315-letnico neprekinjenega delovanja, kot dokazujejo stari in novejši zgodovinski zapisi.

O ostalih godbah smo že govorili, danes bomo v stavku dveh omenili še dve godbi in sicer godbo Breg, ki ima svoj sedež v Dolini, v svojih vrstah pa zbira godbenike tudi iz drugih vasi našega Brega, razen godbenikov iz Ricmanj, Loga in od Domja. Godba Breg šteje kakih trideset godbenikov, med katerimi je veliko mladih fantov in deklet, ki s svojo prisotnostjo in zavzetostjo zagotavljajo, da se bo stara tradicija nadaljevala. Gadbo Breg vodi mladi kapelnik V. Slavec.

V ricmanjski godbi, ki prav tako šteje lepo število godbenikov, imajo prav tako veliko mladih sil, ki so pred leti poživile znani breški ansambel. V njem igrajo godbeniki iz Ricmanj, Loga in od Domja, vodi pa jih njihov dolgoletni kapelnik E. Križanovski.

Na slikah vidimo na vrhu godbo Breg, na spodnji pa ricmanjsko godbo.

NOVICE Z VALUTNIH TRŽIŠČ

Osvoboditev ameriških talcev je okrepila dolar, funt in jen

Po osvoboditvi ameriških talcev v Iranu se je dolar še bolj okrepil, obenem pa sta poskočila tudi britanski funt in japonski jen, medtem ko so se ošibile vse ostale valute, zlasti evropske. Zlato, plemenite kovine na splošno in surovine so se pocenile. Lira se je le malenkostno razvrednotila, najbolj nasproti funtu.

Osvoboditev talcev je vsekakor globoko odjeknila tudi na valutnih tržiščih. Prvi dan je sicer vladala velika živčnost in operaterji so pri transakcijah v glavnem računali, kako bodo Iranci porabili dolarje, ki jih bodo vrnile ZDA. Tako je prevladalo mnenje, da bo le polovica zneska ostala v dolarjih, ostala polovica pa naj bi se prelila v funte, jene in zlato. Tako je dolar v sredo padel na 946 lir ali 1,99 marke, podražilo pa se je zlato in sicer od 563 na 574 dolarjev. Že naslednji dan pa so se stvari drugače zasukale, ker so se razširile govorice, da bodo Iranci v resnici dobili v roke le tretjino dogovorjenega zneska. V takem primeru pa valutna tržišča sploh ne bi občutila posebnih posledic.

Tako so se še bolj okrepile poteze, ki so prevladovale pred osvoboditvijo talcev: dolar je poskočil na 955 lir, 1,82 šv. franka, 2,01 marke in 200,5 jena. Povod za okrepitev dolarja je bilo povišanje obrestne mere na področju evrodolarja, opazovalci po so prepričani, da se ne bodo tako kmalu znižale. Zato naj bi tudi dolar ostal še dolgo na visoki ravni. Nekateri že namigujejo, da bo dolar močan vsa štiri leta Reaganove uprave. Že večkrat smo tudi v naši rubriki omenili, da imajo poslovni ljudje po svetu zelo veliko zaupanje v novega ameriškega predsednika Reagana.

Zlato je nihalo med tednom med 558 in 574 dolarji za unčo, v Milanu pa med 17.000 in 17.500 lirami za gram. Za plemenite kovine sicer ni bilo posebnega zanimanja, le v sredo se je povpraševanje po njih povečalo zaradi predvidevanja, da bodo Iranci nakupili s povrnjenimi dolarji večjo količino zlata. Gram platine je veljal 17.600 lir, gram srebra pa 470 lir.

Britanski funt je dosegel te dni zgodovinsko vrednost 2309 lir ali 2,42 dolarja.

Japonski jen je poskočil na 4,76 lire, kar je tudi zgodovinska vrednost. Tudi jen je zadnje čase zelo navezan na dolar

Nemška marka je padla nasproti dolarju za en odstotek, prav tako tudi švicarski frank. Italijanska lira se je le malenkostno razvrednotila, najbolj nasproti funtu in jenu. V evropski valutni skupini je na prvem mestu francoski frank, ki je že dolgo zelo stabilen. (srs)

NAKUPNA CENA TUJIH VALUT

	Trst 23. 1. 81	Celovec 22. 1. 81	Zürich 22. 1. 81	Beograd 23. 1. 81
Ameriški dolar	940.—	13,85	1,83	28,63
Kanadski dolar	780.—	11,60	1,53	23,63
Nemška marka	470.—	698,50	90,67	1470,96
Holandski florint	432.—	641.—	83,45	1353,63
Belgijski frank	28,75	43,15	5,64	90,00
Danska krona	151.—	224,50	29,52	480,58
Švedska krona	210.—	311,50	41,07	659,08
Norveška krona	178.—	264,50	34,89	559,81
Francoski frank	202.—	300,40	39,24	635,62
Italijanska lira	—	1,41	1,92	3,11
Angleški funt	2270.—	33,56	4,42	68,88
Irski funt	1730.—	—	—	—
Švicarski frank	516.—	771.—	—	1636,54
Avstrijski šiling	65.—	—	12,31	208,10
Japonski jen	4,30	6,90	0,93	13,99
Avstralski dolar	1080.—	—	—	33,33
Španska peseta	11,30	17,00	2,25	35,89
Portugalski eskudo	15.—	22,00	3,26	—
Jug. dinar: mali	27.—	39.—	5,60	—
veliki	27,50	40.—	5,60	—
Grška drahma	18.—	25,50	—	59,83

VZHODNOEVROPSKE VALUTE V TRSTU 23. 1. 1981

Sovjetski rubelj	305.—
Poljski zlot	7.—
Češka krona	37.—
Madžarski forint	28.—
Romunski lej	26.—
Bolgarski lev	340.—
Turška lira	7.—

DRAGOCENE KOVINE

22. 1. 81	Nakup	Prodaja
ZLATO		
Milan (g)	17.400	17.600
ZLATO		
London (unča)	558,50 dol.	560.—
SREBRO		
Milan (kg)	462.600	473.400
PLATINA		
Milan (g)	16.550	16.850

Slovenska imena naših krajev 73.

PREBENEG

To je eden redkih krajev v tržaškem okolišu, ki so dobili in ohranili nemško ime: izvirno ime se glasi *Prebenegg*, v slovenščini smo le opustili geminato, it. oblika *Prebenico* je gola prilagoditev. Narečne oblike se glasijo *Prăbeneh, Prebeniêžan, Prebeniêšca, prebeniêšce*. Knjižne oblike se imajo torej glasiti: *Prêbeneg, v/iz, Prebenêžan, Prebenêšica, prebenêški.*

Zdravstveni turizem v Sloveniji

Slovenska naravna zdravilišča so že usposobljena za vključitev v mednarodne turistične tokove.

Zadnja leta so pridobila 1321 novih ležišč, tako da imajo skupaj že 4549 postelj, ki so bile izkoriščene kar 85-odstotno.

Očitni so tudi kadrovski premiki, saj dela sedaj v sodobno opremljenih prostorih že 43 zdravnikov, 109 fizioterapevtov in 181 medicinskih tehnikov. V prihodnje načrtujejo še več strokovnega izpopolnjevanja in zdravstvenoraziskovalnega dela.

Slovenska naravna zdravilišča bodo v novem srednjeročnem obdobju bistveno povečala prizadevanja za še večji delež gostov iz tujine. Medtem ko so lani našteli okrog 175 tisoč nočitev tujih gostov, naj bi ob koncu srednjeročnega obdobja dosegli kar 475 tisoč nočitev tujih gostov. Od sedanjih 20 odstotkov načrtujejo povečanje udeležbe tujih gostov na 31 odstotkov, upoštevajoč pri tem tudi v tem obdobju zgrajene nove hotele. Devizni priliv bo po teh načrtih leta 1985 dosegel 330 milijonov, pri čemer polovico iztržka pričakujejo od novih hotelskih zmogljivosti.

S sodelovanjem Globtoura so se slovenska naravna zdravilišča prejšnji mesec že dogovarjala s švedskim socialnim zavarovanjem in švedskimi firmami o pošiljanju švedskih zavarovancev v slovenska zdravilišča. Dogovor zajema Radensko, Rogaško Slatino in Čateške Toplice, ki po svoji opremljenosti najbolj ustrezajo švedskim zahtevam. Razen tega so se še dogovorili za zdravilišče v Laškem, kamor bodo Švedi pošiljali skupine težjih, negibljivih bolnikov v spremstvu medicinskih sester.

Poslovna skupnost slovenskih naravnih zdravilišč napoveduje še nove podobne akcije v tujih deželah, pri čemer računajo tudi na sodelovanje Kompasa.

V minulih petih letih je udeležba tujih gostov v slovenskih naravnih zdraviliščih naraščala povprečno po pet odstotkov letno. To je na ravni minulega srednjeročnega načrta, ki so ga dosegli kljub lanski stagnaciji, ko je bilo za dva odstotka manj noćitev tujcev kot leto prej.

Cene za tuje goste bodo letos povišali za pet do deset odstotkov, ustrezno stopnji inflacije v teh deželah. Cene penziona za tujce se gibljejo od 25 do 32 dolarjev na dan, v hotelih A kategorije pa so malenkost višje.

J.O.

NEUVRŠČENI BODO V NOVEM DELHIJU GOVORILI TUDI O TEM

Čedalje nevarnejši je prepad med razvitimi in nerazvitimi

S polovico enoletnih stroškov za oboroževanje bi rešili vprašanje lakote

V Novem Delhiju pripravljajo konferenco, ki bo v prvi dekadi februarja in na kateri bodo predstavniki neuvrščenih posvetili pozornost tudi svetovnim ekonomskim problemom, seveda predvsem težavam, ki jih doživlja tako imenovani tretji svet. Obravnavali bodo načine, kako pospešiti gospodarski razvoj zaostalih predelov sveta, da bi se s tem ustvarili pogoji za popolno gospodarsko in zato tudi politično neodvisnost in enakopravnost v svetu. Državniki neuvrščenih dežel so prepričani, da rešitve, ki ne predstavljajo korenitih sprememb v obstoječem neravnotežju sistema mednarodnih gospodarskih odnosov ne morejo zagotoviti svetu skladnega gospodarskega razvoja in napredka.

Sredi preteklega desetletja je svetovno prebivalstvo uresničilo bruto proizvodnjo v vrednosti kakih 6000 milijard dolarjev. Milijarda ljudi iz 28 najbolj siromašnih dežel sveta je proizvedla le za 130 milijard dolarjev letne bruto proizvodnje ali v poprečju komaj za 140 dolarjev na prebivalca, manj kot 500 milijonov ljudi iz 25 najbolj razvitih držav sveta pa je, zabeležilo bruto proizvodnjo v vrednosti 2.876 milijard dolarjev, kar je obilnih 6.800 dolarjev na prebivalca. Če bi svetovno prebivalstvo rezdelili v dve skupini, bi dobili naslednjo sliko: od 4 milijard in pol ljudi, kolikor jih približno živi na zemlji, 3 milijarde uresničujejo povprečno za 400 dolarjev bruto proizvodnje na prebivalca na leto, preostala poldruga milijarda ljudi sveta pa proizvaja v poprečju za 6 tisoč dolarjev bruto proizvodnje. To se pravi, da je razlika med bogatimi in revnimi, seveda v poprečju 1:15!

V Afriki, južno od Sahare, obilna polovica prebivalstva živi v popolni bedi, saj se v poprečju ocenjuje letni dohodek na prebivalca le 200 dolarjev. Pri tem pa veljajo še velike razlike celo med siromašnimi in najbolj siromašnimi, saj znaša vrednost nacionalnega dohodka v nekaterih državah komaj 90 do 100 dolarjev na prebivalca na leto.

Kot bi to ne bilo dovolj, je prav siromašnejši svet stopil v novo leto s skupnim zunanjim dolgom v višini malo manj kot 500 milijard dolarjev. In ponekod, prav v teh državah, doživljajo inflacijo, ki presega 100 procentov na leto. To se pravi, da so nekatere države v takem ekonomskem in družbenopolitičnem stanju, da ne moremo govoriti o morebitnem ekonomskem napredku, ko pa s težavo krijejo tuje dolgove, če jih sploh krijejo.

Po ocenah mednarodnih zavodov za razvoj pa bi se svet kaj kmalu mogel rešiti nekaterih težav. Na svetu umira od lakote na milijone ljudi na leto. Po nekaterih ocenah umre od lakote na leto okoli 15 milijonov otrok. V samih 10 letih pa bi mogli ta problem rešiti. In rešitev tega problema ne bi bila niti tako draga: bogati svet bi moral nerazvitemu svetu dati 125 milijard dolarjev. Nadaljnjih 45 milijard dolarjev bi stala modernizacija kmetijstva, nadaljnjih 60 milijard dolarjev pa bi potrošili za rešitev zdravstvenega vprašanja, vprašanja zdrave vode in še kaj drugega, kar spada v to območje. Seveda so to velike številke in vendar bi vsi ti stroški ne zahtevali več kot 50 odstotkov tega, kar je ves svet lani porabil za oboroževanje.

Seveda se bogati svet bolj malo zmeni za razmere v siromašnem svetu, saj se bolj redke države držijo sklepa združenih narodov o obvezni pomoči svetu v razvoju. Sicer se na raznih zasedanjih točijo krokodilje solze nad smrtjo milijonov otrok, toda vse ostane pri tem. Nekoliko drugače pa se jemlje to vprašanje, ko je govor o surovinah, pravzaprav o velikem surovinskem bogastvu nerazvitega sveta. Po najnovejših podatkih so najbolj bogate, najbolj industrijsko razvite države, čedalje bolj odvisne od uvoza osnovnih surovin iz dežel v razvoju. Pa ne gre le za uvoz nafte, ki ima v tem uvozu veliko težo. Gre tudi za uvoz raznih surovin. Najbogatejša in tehnično najbolj razvita država — ZDA — bo v prihodnjem desetletju odvisna od uvoza kovinskih rud za približno 80 odstotkov, za 70 odstotkov pa bo odvisna od nemetalov. Z gledišča medsebojne odvisnost sveta in morebitnih prirodnih bogastev dežel v razvoju je pomemben tudi podatek, da je ameriška negativna bilanca med uvozom in izvozom znašala pred desetimi leti same 4 milijarde dolarjev, čez 15 morda 20 let pa se bo ta primanjkljaj povečal na 60 milijard dolarjev. In to ob sedanjih cenah. Seveda si ZDA lahko privoščijo tudi večje primanjkljaje v zunanjetrgovinski bilanci, saj njihova proizvodnja preplavlja svet.

Ob koncu bomo navedli še en podatek, bi moral zaskrbljati ne le siromašnejši nerazviti svet, pač pa ves svet. Gre namreč za poglabljanje prepada tudi z nekega drugega gledišča. Bogati, razviti svet postaja čedalje bolj bogat tudi na račun visoke strokovnosti ljudi, ki prihajajo iz nerazvitega sveta. O tako imenovanem «izvozu možganov» ali tudi o tako imenovani «ozmozi možganov» je bilo že veliko govora, vendar nismo še nikoli imeli konkretnih in hkrati tako poraznih podatkov kot so jih objavili pred nedavnim. Azija je vsa zaostala in siromašna, hkrati pa je to največji «rezervoar» strokovnjakov za bogati svet, za razviti svet. Ker so življenjske razmere v siromašni azijski celini slabe, odhajajo visoki strokovnjaki v bogati svet, na Zahod. V obdobju 15 let in sicer od 1960 do 1975 je iz azijskih dežel v razvoju odšlo na delo v ZDA, Kanado in Veliko Britanijo nad 300 tisoč zdravnikov, inženirjev, fizikov in drugih visoko kvalificiranih strokovnjakov. To se pravi, da siromašni svet usposablja drage strokovnjake za bogati svet.

Primorske bibliografske vesti

LA PANARIE. N. 48 della Nuova Serie

Prav tako kot je bibliotekarje pritegnil članek Ronalda Biasuttija — Le biblioteche della Destra Tagliamento e il sistema bibliografico provinciale pordenonese, ki je bil objavljen v šestinštirideseti številki te revije, bo nedvomno vzbudil vso pozornost tudi tokratni prispevek istega avtorja, Rolando Biasutti je v članku Le biblioteche di Gorizia ed il Sistema Bibliografico Provinciale Isontino (str. 35 - 55) podal zgodovinski prerez knjižničarske dejavnosti Gorice. Nekaj novega o rastlinskem okrasju znamenitih oglejskih mozaikov je zapisala Patrizia Piani, ki je svoj članek naslovila — Motivi fitomorfi nei mosaici paleocristiani di Aquileia (Fitomorfni motivi v oglejskih starokrščanskih mozaikih) (str. 67 - 71).

VARSTVO NARAVE. 12, 1979

Več razprav je posvečenih Planinskemu polju. Avtor France Habe navaja v članku Morfološki, hidrološki in speleološki orjs Planinskega polja (str. 3 12) glavne geomorfološke, hidrološke in kraške značilnosti polja in bližnje okolice, predstavlja pomen kraških izvirov za vodno oskrbo Notranjske in Slovenskega primorja.

O vegetaciji tega predela govori prispevek Viktorja Petkovška in Andreja Seliškarja (str. 13 - 32). Območje Planinskega polja je primerno za kraški rezervat ali park s posebnim varstvenim režimom. O malakoloških značilnostih Planinskega polja in okolice preberite v študiji Jožeta Boleta (str. 33 - 44). Omenili bi tudi prispevek Borisa Sketa Jamska favna notranjskega trikotnika (Cerknica - Postojna - Planina), njena ogroženost in naravovarstveni pomen (str. 45 - 597). V članku Ihtiofavna Planinskega polja, študija Jožefa Vovka, so navedeni podatki o introdukciji lipana v vodnem toku Unice (str. 61 - 64). Sestoj črvičevja v strmem prisojnem skalovju nad Sv. Nikolajem ob vznožju Nanosa je proučeval Tomaž Petauer (str. 75 - 83).

PLANINSKI VESTNIK. LXXX. št. 12, 1980

Dr. Lev Svetek je v pojasnilo svojemu članku, ki mu je dal naslov Še o Ivanu Trinku - Zamejskem (str. 587 - 590) zapisal: «Ker gre res za izredno osebnost, ki ima neprecenljive zasluge za narodnostni boj beneških Slovencev, naj dopolnim izvajanje Slavka Tute s svojim lastnim spominom na tega izjemnega moža, kakor sem ga bil srečal v njegovem rodnem Trčmunu sredi vojnega leta 1944.»

TRINKOV KOLEDAR. XXIX. 1981

Tako kot vsako leto tudi letos prinaša največ odkritij o Ivanu Trinku koledar, ki nosi njegovo ime in ga urejuje Jožko Kragelj. Letos je objavil več pisem Alozja Franka, osmošolca iz Gorice, prijatelja in Trinkovega mentorja (str. 42 - 63).

Marijan Brecelj, avtor naslednjega članka Trinkovi pismi Marici Nadlišek - Bartolovi (str. 65 - 74) ugotavlja, da je «Trinkov koledar že večkrat prinesel na svojih straneh dopise, ki so jih različni korespondenti pisali Ivanu Trinku, le redko pa je bil objavljen kak Trinkov dopis». V Breciljevem prispevku preberemo Trinkovi pismi, ki ju je pisal Marici Bartolovi, urednici tržaške revije «Slovenka» in v katerih odkrijemo mnogotere Trinkove osebne poteze, ki jih doslej nismo še tako poznali. Omeniti velja tudi članek Martina Jevnikarja Slavni pridigar Anton Podreka (Antonio Podrecca) (str. 95 - 99), v katerem se prepričamo o njegovi zvestobi ožji domovini — Beneški Sloveniji. N. S.

NOVOSTI NA KNJIŽNEM TRGU

Gabriel G. Marquez:

Patriarhova jesen

Kolumbijski pisatelj Gabriel Garcia Marquez slovenskim bralcem ni neznan, saj imamo v slovenščini že dvoje njegovih del in sicer romana Sto let samote in Polkovnik. Zdaj smo dobili tretji njegov roman z naslovom **Patriarhova jesen.** V njem ta kozmopolitski pisatelj, ki je kot novinar in pisatelj živel v raznih delih sveta in se opredelil za uveljavitev socializma v Južni Ameriki, slika zadnje obdobje življenja južnoameriškega diktatorja. Pri tem pisatelj v svojem literarnem avtoportretu, dodanem romanu, pripominja, da ne gre za kakega konkretnega južnoameriškega diktatorja temveč za osebo, ki združuje lastnosti mnogih političnih osebnosti teh dežel in za dogajanja, ki so ostala v pisatelju, ko je prebiral podatke o južnoameriških diktaturah. Osrednja tema romana naj bi bila samota oblastnika v njegovi življenjski jeseni, ko se njegova nekdanja vsemogočnost spreminja v nemoč in človeško gluho samoto.

Tekst je zanimiv, ob zanimanju vsega sveta za južnoameriške revolucionarje in za romane o njih, (kar poudarja pisatelj sam), zanimiv pa je izbrušen pripovedni slog, skoraj brez poglavij, brez dialogov, zgoščen in nabit. Marquezovo fresko južnoameriške diktature sta v slovenščini (prevedla je delo Alenka Bole-Vrabčeva) izdali Državna založba Slovenije in Cankarjeva založba v skupni elitni zbirki Modra ptica.

Jugoslovanska glasbena dela

Avtorji Akil Koci, Krešimir Kovačević, Zija Kučukalić, Dragoslav Ortakov in Vlastimir Peričić so pripravili knjigo z naslovom Jugoslovanska glasbena dela. Morda bi bilo primerneje, ko bi se zajetna knjiga imenovala Jugoslovanski skladatelji. Kajti glasbene stvaritve jugoslovanskih komponistov so razvrščene po abecednem seznamu avtorjev, vsak skladatelj pa je predstavljen z biografskimi podatki in poglavitnimi stvaritvami. Pri tem pa je knjiga brez vsakega dodatnega pojasnila in uvoda in se bo bralec spraševal, zakaj so slovenski komponisti izpuščeni, če je govor o jugoslovanski glasbi. Za razumevanje jugoslovanske glasbene ustvarjalnosti — seveda brez slovenske — bo knjiga najbrž koristna in je Državna založba Slovenije, ki je delo založila in poskrbela za slovenski prevod, opravila pomembno delo in zapolnila tovrstno vrzel v glasbeni strokovni literaturi.

Bratko Kreft:

Celjski grofje

Gre za izdajo Kreftove drame Celjski grofje v zbirki Kondor založbe Mladinska knjiga (181. zvezek). Izdaja ima poleg samega teksta pisateljevo uvodno zgodovinsko razpravo in spremno besedo Dušana Moravca, ki poudarja, da ta drama ni bila prva dramska upodobitev motiva celjskih grofov, niti prvo dramsko delo Bratka Krefta. Bilo pa je prvo dozorelo odrsko delo razmeroma mladega pisatelja in v presoji zgodovinske resnice prva dozorela podoba celjskih oblastnikov, naslikana z namenom, da bi zaživela na odru.

Dominik Smole:

Antigona

V isti zbirki Kondor je kot 182. zvezek izšla drama Dominika Smoleta Antigona, tista odrska stvaritev, ki je na mah prinesla avtorju sloves odličnega dramatika. Te stvaritve Smole ni presegel, saj je Antigona, čeprav poetična drama, ohranila do danes v dvajsetih letih svojo lepoto in poetičnost ter svojo pomensko in problemsko sporočilo. Izdaji je napisal uvodno besedo Vasja Predan, ki široko analizira in vrednoti ta dramski tekst.

Sl. Ru.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

10.00 Svet pobarvan v zeleno
11.15 Igra stoletja
11.45 Človek in avtomobil
12.30 Check-up: Program o medicini
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK
14.00 Anna, dan za dnem. 5. del
14.30 Športna sobota
16.30 Remi, risani film
17.00 Dnevnik 1 - Flash
17.05 Strašilo
17.30 Italijanske zgodbe
18.35 Izžrebanje loterije
18.40 Le regioni della speranza
18.50 Posebna oddaja iz parlamenta
19.20 Ljubezen kontrabasa, 14. del
19.45 Almanah in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 Nocoj nič novega Glasbena oddaja, ki jo vodita Sandra Mondaini in Raimondo Vianello
21.45 Bratje Karamazovi
22.40 Velike razstave Ob koncu Dnevnik

Drugi kanal

10.00 Ljudje in ideja 19. stoletja
11.00 Dragi Leopoldo, komedija
12.30 Black Beautyjeve dogodivščine
13.00 DNEVNIK 2 - ob 13. uri
13.30 Dnevnik 2 - Italija
14.00 Šolska vzgoja: Odprta šola - problem vzgoje
14.30 Po človeski senci, film
16.20 Malo smeha, komike Program za otroke
16.30 Il barattolo, 1. del
17.00 Dnevnik 2 - Flash
17.05 Il barattolo, 2. del
18.55 Izžrebanje loterije
19.00 Dnevnik 2 - Dribling
19.45 DNEVNIK 2 - Vesti
20.40 Prigode Sackettovih Na sam dan Sacketteve poroke nevesto umorijo. Umori jo nekdo iz družine Higgins, ki je tekmec družine Sackett. Brat Orrina Sacketta pa se maščuje in umori enega člana družine Higgins. Gre torej za nekakšno krvno maščevanje. Tod Sackett prepriča svoja brata, naj se odpravita proti zahodu, kajti možno bi bilo, da bi našla tam brata Tella, ki je izginil v dobi državljanske vojne. In res je najstarejši brat iz družine Sackettov Tell bil primoran pobegniti v Texas, da bi se izognil maščevanju družine, katere člana je on umoril zaradi tega, ker je pri igri goljufal. Kot vidimo, gre za zapleteno zgodbo divjega Zahoda.
21.35 Rapacità, film Erich von Stroheim je film posnel že leta 1924. In ta film, eden izmed tako imenovanih temeljnih kamnov vse kinematografske zgodovine. Prav zaradi tega je vredno delo si ogledati. Tragična zgodba delavca McTeaguea. Postal je zobozdravnik in srečen zakonski mož a je zapade v obup in bedo zaradi hudobije sosedov in razmer. Beda, v kateri je moral živeti ob zelo pohlepni ženi, ga privede v zločin. Zato mora pobegniti pred policijo in se skrivati pred nekdanjim prijateljem svoje žene, ki mu noče odpustiti, da jo je umoril. Film nato prikazuje dva nekdanja tekmeca v puščavi, kjer se spopadeta v smrtni boj. Stroheim je delo napravil po romanu Franka Norrisa. Ob koncu Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

19.00 DNEVNIK 3
19.30 Arago X—001, risanka
19.35 Il pollice
20.05 Tuttinscena
20.40 Donald in Sally
21.55 Beseda in podoba
22.40 DNEVNIK 3

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

9.10 Poročila
9.15 Vrtec na obisku: Ciciban se smuča
9.30 Sebastjanova babica, risanka
9.45 Z besedo in sliko
10.00 Tovarišija, nad.
10.30 Pisani svet: Pasje življenje
11.30 Delaj z glavo: odločite se
12.00 B. Ibanez: Trsje in blato, nadaljevanka
12.55 Wengen: Smuk za moške
15.45 Poročila
15.50 Prijazne morske pošasti, dok.
17.15 Košarka
18.55 Naš kraj Babno polje je razmeroma majhna vas s 400 prebivalci in leži na višini 750 metrov nad morjem. Okolica je gričevnata, planota pa ni kmetijsko prav nič več izkoriščena. Pravih kmetij že ni več. In tudi edina industrija v kraju je razmeroma skromna, saj zaposluje komaj 30 domačinov, trikrat toliko pa ljudi z onstran meje. Domačini so tesno povezani z občani iz okolice, predvsem z ljudmi iz Prezida, ki je že na Hrvaškem. Vmes je torej republiška meja, ki pa je nihče ne čuti. Babno polje je znano tudi iz NOB. V neposredni bližini naselja je bila prva partizanska lekarna. Takrat je bilo tod še veliko živine in domačini so pomagali svoji vojski. Danes živinoreje ni več, mladine na kmetijah ni, le ostareli ljudje se držijo svojih domov in koščkov zemlje, večina obdelovalnih površin pa je neobdelana.
19.10 Zlata ptica
19.15 Risanka
19.26 Zrno do zrna
20.00 Sprehod po kvintnem krogu: Zabavnoglasbena oddaja
21.00 Cirkus
21.25 Beg, film
23.20 Poročila

Koper

16.00 Smučanje: Smuk za moške
17.15 Košarka: Jugoslovansko prvenstvo Komike iz serije Hillarius Hundred
19.00 Odprta meja Drevi, ob 19. uri bo koprska TV v okviru oddaje Odprta meja predvajala prispevek Agencije Alpe Adria o tiskovni konferenci petih slovenskih članov posebne komisije za probleme Slovencev v F-JK. Prispevek je pripravila Ani Pertot.
19.30 Visoki pritisk glasbena oddaja
20.00 Risarke
20.15 Stičišče Dve minuti
20.30 Velika zemlja, film Igrajo: Alan Ladd, Anthony Garuso, Režija: Gordon Douglas
22.00 TV danes
22.10 Slavje, film Igrajo: Michel Fugain, Charles Gerard. Režija: Pierre Sisser
23.40 27. kanal - programi tedna

Zagreb

12.55 Wengen: Smuk za moške
14.45 M. Smoje: Veliko mesto
16.15 Naš studio
18.45 Poezija
21.00 Župan v Sastelbridgeu
22.05 Polnočna promenada

SVICA

17.00 Božič v Plum Creeku
18.15 Festival Montreux 80
20.40 Preobrat, film

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Jutranji almanah: Svet za obzorjem; 9.00 Glasbena matineja; 10.10 Radijsk' koncert; 11.30 Folklorni odmevi; 12.00 «Bom naredu st'zdice, čjer so včas' b'le», 12.30 in 13.20 Glasba po željah; 14.10 Otroški kotiček: Tomi na obisku; 14.30 Gremo v kino; 14.40 Glasba od A do Ž; 16.00 Jazz v Italiji; 16.30 Poslušaj boste; 17.10 Mi in glasba; Slovenski zbori; 17.30 Na goriškem valu; 18.00 «Mizarjeva delavnica», enodejanka; 18.30 Priljubljeni motivi; 18.45 Vera in naš čas.

KOPER

(Italijanski program)

7.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30, Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 LP tedna; 9.15 Knjiga po radiu; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.15 Orkester Johnny Howard; 10.32 Mozaik; 11.00 Kim; 11.32 Horoskop; 11.35 Vrtiljak; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Hi-Fi magazine; 14.33 V prijetnem vzdušju z ansambli; 15.00 Discorama; 16.00 Istrski akvareli; 16.10 Glasovi in zvoki; 16.32 Crash; 16.55 Pismo iz...; 17.00 Zvezdni prah; 17.32 Glasbeni vikend.

KOPER

(Slovenski program)

6.30, 7.25, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Jutranji koledar; 6.15 Obvestila in reklame; 6.37 Kinospored, objave; 7.15 Najava sporeda; 13.00 Pregled dogodkov; 13.05 Med rojaki v zamejstvu; 13.40 Zapojmo in zaigrajmo; 14.00 Moja generacija; 14.37 Glasbeni notes; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Sobotni piknik; 16.15 Jugoton; 16.30 Primorski dnevnik; 16.45 Zabavna glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujanje; 7.15 Tukaj Jug; 9.00 Week-end; 10.03 Blackout; 10.50 Glasbena srečanja; 11.30 Cinecittà; 12.03 Vrt pozimi; 12.30 Cab Musical; 13.20 Od rocka do rocka; 14.03 Mali oglasi; 14.30 Smo tudi mi; 15.03 Zgodba proti zgodbi; 16.00 Tat; 16.30 Mi kot vi; 18.05 Globetrotter; 21.03 Filmska glasba, 21.25 Autoradio; 22.00 Check-up; 23.00 Telefonski klic.

RADIO 2

7.30, 8.30, 12.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00 — 8.45 Sobota in nedelja; 9.05 Rdeča soba; 10.12 Soba; 11.00 LP plošče; 12.45 Radijski stik; 13.41 Sound-Track; 15.42 Lestvica; 17.32 Radijska tragedija: Nozze di sangue; 21.00 Rimski koncerti; 22.50 Nottetempo.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro otroci!; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Pionirski tednik; 9.05 Z radiom na poti; 10.05 Sobotna matineja; 11.05 Zapojmo pesem; 11.20 Po republikah in pokrajinah; 11.40 Zapojte z nami; 12.10 Godala v ritmu; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Veseli domači napevi; 13.00 Danes do 13.00; 13.20 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Glasbena panorama; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Skatljca z godbo; 18.30 Mladi mladim; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Mladi mostovi; 20.00 Sobotni zabavni večer; 21.00 Za prijetno razvedrilo; 21.30 Oddaja za naše izseljence 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Portreti jug. ustvarjalcev.

SMUČANJE

MOŠKI SMUK ZA SVETOVNI POKAL

Danes sloviti «Lauberhorn»

Že na poskusnih vožnjah so včeraj zrušili rekord proge - Kanadčani in Švicarji glavni favoriti - Optimizem v italijanskem taboru

WENGEN — Danes bo v Wengnu v Švici na sporedu eno izmed tradicionalnih smučarskih tekmovanj: že enainpetdesetič bodo namreč priredili sloviti «Lauberhorn», tekmovalci pa se bodo morali spustiti po najdaljši progi za smuk (4296 m), kar jih je vključenih v svetovni pokal. Vse pa kaže, da ta (sicer izredno težka) proga le ne bo povzročila tekmovalcem takih preglavic kot prejšnja leta, kajti v teh dneh je obilno snežilo, danes je posijalo sonce, temperatura zraka pa je ostala nizka; skratka, pogoji za tako tekmovanje so skoraj idealni. Proga je zaradi novozapadlega snega mehka, dolgi in nevarni skoki na njej bodo tokrat «nižji», kar bo obenem dopuščalo tudi večje hitrosti.

Da so taka pričakovanja realna, najbolje potrjujejo včerajšnje poskusne vožnje, ko so celo zrušili dosedanji rekord te klasične proge. Dosedanji rekord je namreč od lani pripadal Petru Müllerju s časom 2'30"46, včeraj pa je novinec letošnjega svetovnega pokala, 18-letni Švicar Franz Heizer, v prvem spustu prevozil to progo še hitreje, v drugi vožnji pa je Peter Müller vozil res izredno in znižal rekord celo na 2'29"46. Zelo dober je bil tudi Italijan Giardini, ki je tudi prebil «zid» poltretje minute. Zmagovalec zadnjih treh smukov za svetovni pokal, Kanadčan Podborski, je vozil previdno, vendar je kljub temu dosegel dobra časa. Isto velja tudi za Planka, ki je dosegel 7 najboljši čas. Poleg obeh italijanskih tekmovalcev, ki smo ju omenili, je bil zelo dober tudi Kerschbaumer, ki je bil enkrat deveti in enkrat enajsti. Tako se kar sama ponuja misel, da so italijanski predstavniki sposobni spraviti kar tri svoje tekmovalce v «cono točk», kar bi bil po več letih «suše» na tem področju izreden uspeh «azzurrov».

Vsekakor kaže, da bo tekmovanje kakovostno in zanimivo.

Kdo bo še posegel v bitko med Kanadčani in Švicarji?

Po včerajšnjih poskusnih vožnjah lahko sodimo, da iz tega velikega boja za sam vrh lestvice smuka «Lauberhorn» niso izključeni niti italijanski tekmovalci. «Poskusne vožnje so eno, tekmovanje pa drugo» je dejal včeraj po svoji izredni vožnji Giardini; njegove besede so vsekakor preudarne, toda v italijanskem taboru je vladalo po včerajšnjih spustih izredno optimistično vzdušje.

NOGOMET

Cruyff v Španiji

MADRID — Slavni nizozemski nogometaš Johann Cruyff bo v ponedeljek podpisal pogodbo s španskim nogometnim društvom Levante, ki nastopa v drugi španski ligi in je trenutno prvo na lestvici.

Virdisu znižana kazen

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je nogometašu Cagliarija Virdisu znižala kazen od 4 na 3 kola prepovedi igranja.

Inter v četrtfinalu

BUENOS AIRES — Z zmago z 2:1 proti Independienteju se je Inter uvrstil v četrtfinale na prvem svetovnem prvenstvu za nogometaše pod 14 letom.

BOKS

Cavina - Freo

PADOVA — Drevi bo v Padovi boksarski dvoboj za italijanski naslov v srednje težki kategoriji med sedanjim prvakom Cristianom Cavino in izzivalcem Ginom Freom.

KOŠARKA

V PROMOCIJSKEM PRVENSTVU

V dveh srečanjih favoriti

Bor in Kontovel jurišata na zmago, poletovci pa bodo pred težko nalogo

Od treh naših zastopnikov bo pred zelo težko nalogo le Polet, ki bo jutri v Dolini igral proti Don Boscu, ki pa je doslej nekoliko razočaral. Košarkarji Don Bosca so namreč pred začetkom prvenstva veljali za izrazite favorite, v osmih tekmah pa do so doslej že dvakrat izgubili in so s tem verjetno že dokončno izgubili tudi možnost za prestop v višjo ligo. Tudi ni izključeno, da ne bi poletovci s preudarno in požrtvovalno igro še tretjič presenetili favorizirane Tržačane.

Bor bo drevi v gosteh igral pomembno srečanje za višja mesta na lestvici proti moštvu Grandi Motori. V zadnjih nastopih so «plavi» osvojili vrsto pomembnih točk, kar kaže, da so trenutno v zadovoljivi formi.

Kontovelci so doslej imeli zvrhano mero smole. Jutrišnje srečanje v gosteh proti zadnjeuvrščeni La Talpi je za naše fante lepa priložnost, da osvojijo zanesljivo zmago in da delno popravijo položaj na lestvici.

MLADINCI

Ni izključeno, da bi lahko jutri obe Borovi peterki zmagali. Bor B bo namreč gostoval pri moštvu Saba in ni brez možnosti za zmago.

Bor A pa bo sprejel v goste Stello Azzurro, ki jo je pred kratkim na božičnem turnirju tudi zanesljivo premagal.

KADETI

V tem kolu ima od naših treh predstavnikov verjetno le Kontovel možnost za zmago. Kontovelci bodo namreč jutri igrali proti Stelli Azzurri, ki so jo v prvem delu prvenstva že zanesljivo premagali.

Borovci pa bodo igrali proti premočnemu Don Boscu A, poletovci pa proti drugouvrščeni Servolani.

NARAŠČAJNIKI

V tretjem povratnem kolu ima realne možnosti za zmago le Bor A, ki se bo jutri spoprijel z Ricreatorijem. Če bodo dali vse od sebe, bi lahko tudi košarkarji nabrežinskega Sokola poskrbeli za podvig v današnjem srečanju proti Ferroviariu.

Brez vsakršne mošnosti za zmago pa je Bor B proti moštvu Saba.

DEČKI

Medtem ko bosta Kontovel (proti Barcolani) in Bor (proti Ricreatoriju) verjetno pospravila novi prvenstveni točki, pa bo Jadran skušal proti premočni Alabardi držati poraz v častnih mejah.

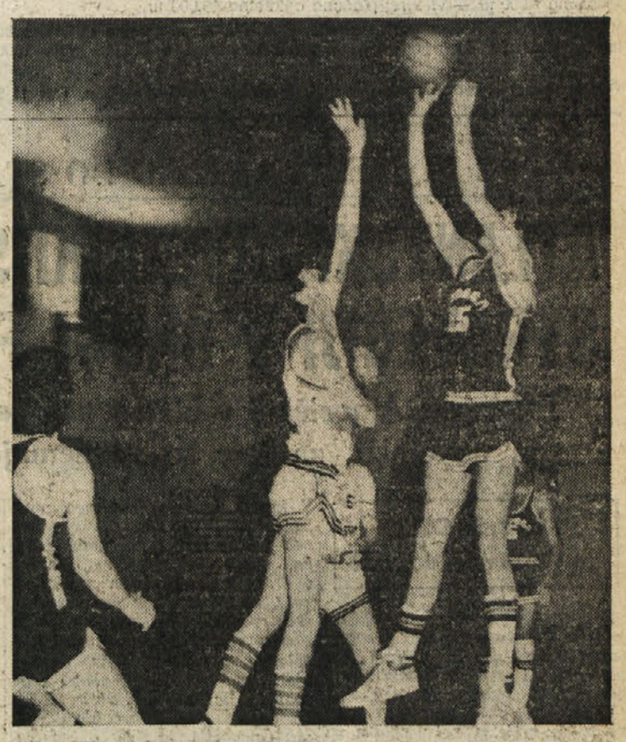

Robert Daneu, na sliki med metom iz skoka, sodi gotovo med najbolj obetajoče Jadranove košarkarje

SMUČANJE

Pestro delovanje SK Devin

Ta nedelja je bila za SK Devin zelo uspešna. Mladi tekmovalci, ki so prvič nastopili v slalomu na prelazu Chianzutan, so se dobro obnesli, saj se je Mauro Fraz uvrstil v drugo deseterico skupne lestvice, ostali pa na «zlati sredini». Žal so nekateri, predvsem zaradi neizkušenosti izpadli, vendar so se seznanili s težavami slaloma.

Mladinki SK Devin Katja Škerk in Elena Paulina sta nastopili v slalomu v Ovčji vasi in sta se dobro odrezali. Skupina tekačev pa je v Dupljah na maratonu Po poteh Kokrškega odreda dobro zalila z znojem tekaške smučine.

V Trbižu pa se je isti dan sklenil pettedenski tečaj za nordijske in alpske discipline. Po jutranji vadbi je v popoldanskih urah vsaka skupina pokazala svoj napredek na «mini - tekmovanju». Sedaj čaka najboljše še smučarska diploma. Pri tem je treba pohvaliti vse: tečajnike, smučarske učitelje, naša dva vaditelja ter posebno priznanje gre še skupini deklet, ki so pettedenski tečaj sklenile s torto s petimi svečkami in dobro kapljico, saj tako nam je poročal vodja avtobusa!

Tečaj je torej za nami, vendar čaka odbornike kluba še veliko dela, saj so pred vrati zamejska veleslalomska tekmovanja in seveda tudi razna tekaška tekmovanja.

Jutri se bodo tekači udeležili «2. Lokvarskega teka» v Lokvah nad Novo Gorico, alpski smučarji pa bodo odšli v Trbiž, kjer bodo vneto trenirali za nastop na «3. Pokalu Skdanc», ki bo naslednjo nedeljo v Forni di Sopra. SK Devin pa naproša vse člane, da se nemudoma javijo pri Lucijanu Sosiču, tel. 208-551, do ponedeljka, 26. t.m., saj se vpisovanje zaključi istega dne ob 21. uri.

S. F.

ODBOJKA

V MOŠKI B LIGI

V ZELO POMEMBNEM SREČANJU BOR JIK BANKA PROTI APIESU

V ženski B ligi oba naša predstavnika igrata danes v gosteh

Glede na dejstvo, da se ta konec tedna pričneta še prvenstvo v 1. moški in ženski diviziji, bo na naših igriščih še bolj živahno. Odigrali bodo enajst tekem, na sporedu pa ne bo nobenega derbija.

MOŠKA B LIGA

Odbojkarji Bora JIK Banke bodo drevi pred domačimi gledalci sklenili prvi del prvenstva. Gostili bodo novinca v ligi Apies iz Fiume Veneta, ki je doslej zbral 10 točk, in sicer kar šest več kot naši fantje. S tem srečanjem se pričenja za slovenskega drugoligaša odločilni boj za obstanek. Ne glede na dosedanjo bero točk, je Apies nasprotnik, ki ga borovci lahko premagajo. V veliki meri pa je odvisno, če bo lahko Spacapan igral, ker se je pred tednom spet poškodoval.

ŽENSKA B LIGA

V predzadnjem kolu bosta naša dva zastopnika igrala v gosteh. Takoj pa moramo poudariti, da vsaj na papirju nimata kakšnih posebnih izgledov za uspeh. Tržačanke bodo imele na drugi strani mreže odlično šesterko Pielle Immobiliare, ki je še nepremagana. Na kratko povedano naše igralke nimajo kaj izgubiti.

Varovanke trenerja Ušaja pa se bodo spoprijele z muhasto Spineo. Za Sokol je prav vsako srečanje izredno važno, da ne rečemo odločilno. Damoklejev meč obstanka v ligi se spušča vse niže in vsaka zmaga in osvojeni točki sta izredno dragoceni.

ŽENSKA C-2 LIGA

Drevi bi morale naše tri ekipe pospraviti optimalno število točk, kljub temu da igrata Breg in Sloga v gosteh.

Kontovelke bodo gostile Vivil, ki res ne bi smel predstavljati nepremagljive ovire in to posebej sedaj, ko sta točki izredno potrebni.

Zmagovite poti Brega Celinia ne more zaustaviti, kar najbolje potrjujejo doslej 4 osvojene točke. Nekoliko boljše na lestvici stoji Intrepida, kar slej ko prej pa ni jamstvo, da bi morala Sloga ostati praznih rok, če hoče obdržati stik z najboljšimi.

MOŠKA C-2 LIGA

Letošnje prvenstvo za edinega našega zastopnika — Olympio iz Gorice — ni najbolj uspešno. Težko je pričakovati, da bodo Goričani prekinili vrsto porazov z odlično ekipo Vivil, ki je na drugem mestu lestvice.

MOŠKA D LIGA

Neposredni obračun med Juventino in ekipo CUS iz Trsta bi moral biti za Štandrežce le gola formalnost. Medtem ko je slovenska šesterka zbrala 10 točk, je CUS še vedno praznih rok.

ŽENSKA D LIGA

Tekma med Volley Clubom in Borom bo odločala o drugem mestu v tej ligi. Favoritinje so domačinke, ki so letos napravile velik napredek.

Veliko lažjo nalogo pa bo imela jutri dopoldan Sloga, ki se bo spoprijela z vrsto Olympica.

1. MOŠKA DIVIZIJA

V 1. kolu bo igral samo Bor, in sicer z drugo postavo Rozzola. Slovenski odbojkarji bi morali uspešno premostiti prvo prvenstveno oviro, pa čeprav ne gre prezreti, da ima Rozzol med tržaškimi društvi daleč najboljši naraščaj.

V prvem kolu bo Kras počival, kot tudi odbojkarice Sloge. V sredo zvečer pa bo v Dolini slovenski ženski derbi med domačim Bregom in Sokolom.

G. F.

NOGOMET

V TRETJI AMATERSKI LIGI

Slovenski derbi Gaja - Primorec osrednja tekma jutrišnjega kola

V 2. AL bo najzanimivejše srečanje v Bazovici med Zarjo in Costalungo

Jutri bodo igrali drugo povratno kolo. V središču pozornosti bo vzhodnokraški derbi Gaja - Primorec.

Gaja — Primorec

Po zadnjih ukrepih disciplinske komisije je Gaja dohitela Primorca na lestvici in ekipi sta sedaj na tretjem, oziroma četrtem mestu razpredelnice. Derbi bo gotovo zanimiv in napet, saj imata obe ekipi še možnost, da se približata vodečemu Primorju. Obe enajsterici računata na ves izkupiček.

V prvem delu prvenstva so slavili Trebenci. Težko pa je reči, katero moštvo je trenutno v boljši formi, saj sta ekipi, zaradi prekinitve prvenstva in nato zaradi mraza, neredno trenirali.

Cave — Primorje

Če bi sodili po lestvici, Primorje ne bi smelo imeti velikih težav proti ekipi Cave, ki jo je v prvem delu prvenstva že premagalo kar s 3:0. Cave so doslej osvojile le tri točke (zmaga proti Gaji in remi proti Olimpii) in imajo torej kar 14 točk manj od Primorja. Poleg tega pa velja omeniti še, da so predstavniki Cave doslej dobili kar 32 golov. Jutri bodo zato napadalci Primorja imeli lepo priložnost, da pokažejo svoje sposobnosti.

B. R.

NA GORIŠKEM

Jutri se prične povratni del nogometnega prvenstva 3. amaterske lige na Goriškem. Od treh slovenskih ekip bodo le Sovodenjci igrali na domačih tleh, medtem ko bodo Doberdobci in Štandrežci gostovali.

Capriva — Juventina

Borghesovi varovanci bodo na Koprivnem naleteli na poprečnega nasprotnika, ki bi jim ne smel delati prevelikih težav. Kljub temu gre jemati tekmo zelo resno, saj bi podcenjevanje nasprotnika lahko pripravilo Štandrežcem neugodno presenečenje. Po tem, kar sta pokazali ekipi v zadnjih nastopih, bi remi bil premalo za slovensko ekipo.

Brazzanese — Mladost

Mladost bo skušala v Bračanu izbrisati slab vtis, ki ga je pustila svoji publiki v zadnjih nastopih. Sicer v Bračanu se ji ponuja priložnost, da bo po daljšem presledku končno zmagala na tujem.

Sovodnje — Italcantieri

Sovodenjci so v 1. kolu letošnjega prvenstva presenetili, ko so z golom Šuligoja zmagali v Tržiču proti Italcantieriju. Zato menimo, da slovenski igralci ne bi smeli imeti večjih težav proti isti ekipi, tokrat pa pred domačo publiko. Vprašanje pa je, če se bodo na tekmo predstavili vsi igralci, ali bo trener Vižintin primoran tudi tokrat sestaviti moštvo tudi s starejšimi igralci.

(PR)

2. AMATERSKA LIGA

Zmrznjena igrišča, ki so prejšnjo nedeljo ovirala reden potek prvenstva, bodo ponovno v ospredju. Vreme je še precej mrzlo, posebno v predmestju in na kraški planoti. Vseeno je upati, da bodo jutri odigrali vse tekme. Od naših ekip bo tokrat le Kras igral v gosteh: Breg, Zarja in Vesna pa bodo igrali doma.

Breg — Op. Supercaffè

Po zadnjih neuspehih bodo jutri Brežani šli na igrišče s trdnim namenom, da osvojijo obe točki. Zadnjič so namreč zmagali 30. novembra lani, ko so v gosteh z 2:0 premagali ekipo Baxterja. V preostalih petih tekmah so «plavi» iztržili le eno točko in s tem zdrknili na spodnji del lestvice.

Op. Supercaffè pa je kar na zadnjem mestu lestvice in ima dve točki manj od Brega. Obeta se zato zanimivo in napeto srečanje, v katerem je le favorit Breg.

Zarja — Costalunga

To bo osrednje srečanje tega kola. Costalunga je prav prejšnjo nedeljo izkoristila «počitek» Vesne in dohitela kriško ekipo na vrhu lestvice. To pa kaže, da je tržaška enajsterica v formi, saj je prebolela krizo, v katero je zašla ob polovici prvenstva. Tržačani so v zadnjih nastopih nadigrali skoraj vse nasprotnike (v sedmih tekmah: pet zmag, en remi in en poraz).

Zarjani se dobro zavedajo, da Costalunga ne bo lahka ovira. Vendar ne gre pozabiti, da ima Zarja le dve točki manj in da je na odličnem drugem mestu. Za Bazovce, ki bodo morali na igrišče brez izključenega I. Grgiča, bi remi nedvomno predstavljal zadovoljiv uspeh.

Campi Elisi — Kras

Kras bo gostoval pri ekipi, ki je odlično startala z vrsto sedmih pozitivnih nastopov (devet točk). Tržačani pa so nato zašli v krizo, katere se še niso otresli, saj so v preostalih osmih tekmah doživeli kar šest porazov in izbojevali le dva remija in so tako z 11 točkami na spodnjem delu lestvice.

Kras bo torej jutri imel možnost, da osvoji vsaj eno točko.

Vesna — Domio

Križani, ki po 13 nedeljah niso sami več na vrnu lestvice, bodo sprejeli v goste ekipo Domia, ki je z 10 točkami na repu lestvice. Vesna tokrat res ne bi smela imeti težav, da osvoji obe točki. Omenimo naj, da bo moral Domio igrati v okrnjeni postavi zaradi diskvalifikacije Barnabe in Roicija. V vrstah Vesne pa bo odsoten branilec Perissutti ki je izključen za eno kolo.

1. športno srečanje goriških otrok

Kakor že prejšnjo sezono, se bodo goriški otroci «športniki» srečali danes, 24. t.m., ob 15. uri v telovadnici, v Ul. Brass. Tekmovali bodo v otroškem poligonu, ki zavzema prvine iz tekmovanja za otroško športno značko prve in druge stopnje.

Prijavo za tekmovanje so že poslali otroci «Briškega griča», iz Števerjana, «Našega prapora» iz Pevme, ŠD Dom iz Gorice, ŠD Oton Župančič iz Štandreža, ŠD Sovodnje iz Sovodenj, otroci iz Doberdoba in pripadniki ŠD Iskra iz Ronk.

Ta letošnji otroški nastop je prvi v vrsti tekmovanj in nastopov, ki jih bodo letos malčki opravili v počastitev 10. obletnice, ko so v Gorici pričeli s sistematično vadbo splošne telesne vzgoje najmlajših in ob 10. obletnici ustanovitve ZSSDI.

Otroci vabijo starše, učitelje in vzgojiteljice ter sošolce, ki še ne telovadijo, naj si tekmovanje ogledajo.

—MUČ—

Totocalcio

Ascoli - Fiorentina	1	X	
Avellino - Bologna	X		
Catanzaro - Cagliari	1		
Como - Brescia	1		
Juventus - Napoli	1	X	
Perugia - Inter	X		
Pistoiese - Roma	1	X	
Udinese - Torino	1	X	2
Atalanta - Cesena	1		
Milan - Pescara	1		
Verona - Spal	1	2	
Prato - Mantova	1		
Matera - Sambenedett.	1	X	2

SMUČARSKI TEK

V NEDELJO NA LOKVAH

Tudi letos množični tek

Prirejajo ga v spomin na požig Lokev leta 1944

Smučarski klub Lokve (Nova Gorica) priredi tudi letos množično tekmovanje v smučarskih tekih na Lokvah, ki nosi naziv «2. Lokvarski tek». Tekmovanje je posvečeno obletnici požiga vasi Lokve 19. februarja 1944.

Letos bo Lokvarski tek zadnjo nedeljo v mesecu januarju in sicer 25. t.m., s pričetkom ob 9. uri zjutraj. V primeru neugodnih snežnih razmer na Lokvah bo tekmovanje prenešeno na Malo Lazno. Tekmovanje bo porazdeljeno v tri kategorije in sicer:

a) pionirji-ke (rojeni leta 1966 in mlajši) — proga dolga 8 km;
b) člani-ce (rojeni leta 1965 do 1946) — proga dolga 16 km;
c) veterani-ke (rojeni leta 1945 in starejši) — proga dolga 16 km.

Pravico do nastopa imajo vsi člani telesnokulturnih organizacij, ki tekmujejo na lastno odgovornost ali odgovornost organizacije, ki ga na tekmovanje pošlje. Prijave neposredno pred startom na dan prireditve, do 8.30. Ob dvigu startnih številk je treba vplačati startnino, ki znaša za vsakega posameznika 100.00 din, za pionirje pa 50,00 din.

Start udeležencev je skupinski. Najprej startajo udeleženci na daljši progi, nato pionirji na krajši progi. Organizator bo primerno uredil tudi okrepčevalnice za vse tekmovalce na sredini proge, to je na 4 km, 8 km in na cilju.

Prvi trije v vsaki kategoriji prejmejo posebne kolajne in diplome. Prvih deset v vsaki kategoriji pa prejme diplome. Vsak udeleženec teka dobi v spomin še bronasto značko 2. Lokvarskega teka ob vrnitvi startnih številk na cilju. Podelitev priznanj in uradna razglasitev rezultatov bo uro po prihodu zadnjega tekmovalca na cilj.

V primeru neugodnih snežnih ali vremenskih razmer bo organizator izvedel množični tek na rezervnih progah na Mali Lazni. V primeru nemogočih vremenskih razmer pa si organizator pridružuje pravico tekmovanje spremeniti ali pa v izjemnih primerih tudi odpovedati, kar pa bo javljeno po Radiu Koper v nedeljo zjutraj, ali pa neposredno pred začetkom teka.

Vse informacije v zvezi z «2. Lokvarskim tekom» na telefonskih številkah: 065/59439, 065/23283 ali 065/23474 (iz Italije 003865).

Informacije v zvezi s tem tekom zainteresirani lahko prejmejo tudi na sedežu ZSSDI v Gorici (Ulica Malta 2 - telefon 84644)

Priznanja v Gorici

Pokrajinski odbor olimpijskega komiteja CONI bo na slovesnosti, ki bo v ponedeljek, 26. t.m. ob 18. uri v prostorih pokrajinske palače, izročil priznanja zaslužnim športnim delavcem in društvom, ki so se izkazali v sezoni 1979/80.

Na tej slovesnosti bodo 46 društvom goriške pokrajine dali tudi denarne podpore. Med temi so tudi nekatera slovenska društva.

ATLETIKA

In kaj zdaj?

Avtopsija, ki so jo opravili na truplu ameriške sprinterke Stelle Walsh, ki je leta 1932 (ko je še tekmovala za Poljsko) na olimpijskih igrah osvojila v teku na 100 m zlato kolajno, je pokazala, da je ta ženska imela — moške spolne organe. Stello Walsh so pred dnevi ubili med poskusom ropa v neki clevelandski blagovnici.

Kako bo zdaj ukrepal Mednarodni olimpijski odbor? Ali (ali mu) bo odvzel kolajno?

V TELESLALOMU ZA POSAMEZNIKE IN DRUŠTVA

1. SLOVENSKO ZAMEJSKO PRVENSTVO

PRAVILNIK

1. Pravico do nastopa na zaključnem tekmovanju za naslov zamejskih prvakov, ima prvih deset uvrščenih tekmovalcev iz vsake kategorije. *Pogoj:* tekmovalec mora startati vsaj na treh od štirih predvidenih preglednih tekmovanjih (1. februarja «Pokal Skdanc», 22. februarja «Lepi vrh», 1. marca «Zimske športne igre» ter 29. marca «Kanin 81»).
2. Zaključno tekmovanje bo 5. aprila na Nevejskem sedlu z začetkom ob 10. uri.
3. Točkovanje na preglednih tekmovanjih bo sledeče: 1. mesto 10 točk, 2. mesto 9 točk,. . . 10. mesto 1 točko.
4. Točkovanje na zaključnem tekmovanju bo: 1. mesto 20 točk, 2. mesto 18 točk,. . . 10. mesto 2 točki.
5. Tekmovalcem, ki se bodo udeležili vseh štirih preglednih tekmovanj, se štejejo tri najboljše uvrstitve.
6. Zmagovalci bodo proglašeni za slovenske zamejske prvake za sezono 1980-81.
7. Za zamejskega prvaka bo proglašeno društvo, ki bo nabralo največ točk na vseh petih tekmovanjih.
8. Kategorije:

baby sprint	1972 in mlajši
miški-ke	1970 - 71
medvedki-ke	1969
cicibani-ke	1967 - 68
pionirji-ke	1965 - 66
mladinci-ke	1962 - 63 - 64
člani-ce	1949 - 61
amaterji-ke	1941 - 48
veterani - dame	1940 in starejši

9. Tekmovalci morajo nastopati vedno za isto društvo.
10. Nagrajevanje bo eno uro po razglasitvi rezultatov. Čas za prizive 30 minut. Prizivu je treba priložiti 10.000 lir. Vsoto bo komisija vrnila, če bo priziv sprejet.
11. Komisijo sestavljajo 4 člani društev SPDT - SPDG - Mladina - Devin in pokrovitelj, ki tudi predseduje.
12. Za morebitne diskvalifikacije velja pravilnik FISI - RTF.
13. Organizator ne prevzame odgovornosti za morebitne poškodbe pred, med in po tekmovanju.
14. Organizator si pridržuje pravico, da pravilnik po lastni uvidevnosti spremeni ter se obvezuje, da bo morebitne spremembe nemudoma posredoval vsem nastopajočim društvom.

Š F.

* * *

Smučarska komisija ZSSDI obenem obvešča, da je vpisovanje za 3. pokal Skdanc do ponedeljka, 26. t.m., do 21. uri, v domu «Albert Sirk» — Križ.

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 24. JANUARJA 1981

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

20.15 v Trstu, Ul. della Valle: **Grandi Motori - Bor**; 18.00 v Gorici: **Mobili S. Andrea - Dom.**

NARAŠČAJNIKI

16.00 v Nabrežini: **Sokol - Ferroviario**

DEČKI

15.30 na Kontovelu: **Kontovel - Barcolana**

NOGOMET

KADETI

14.30 v Dolini: **Breg - Roianese**

CICIBANI

14.45 v Dolini: **Breg - Costalunga**

MLAJŠI CICIBANI

15.30 v Dolini: **Breg - S. Andrea**

ODBOJKA

MOŠKA B LIGA

18.00 v Trstu, stadion «1. maj»: **Bor JIK Banka - Apies Fiume Veneto**

ŽENSKA B LIGA

18.00 v Spinei: **Spinea - Sokol**; 20.00 v Ceneta Setto: **Pielle Immobiliare - Bor Intereuropa**

ŽENSKA C - 2 LIGA

18.00 v Maniagu: **Celinia Breg**; 18.30 v Marianu del Friuli: **Intrepida - Sloga**; 18.30 na Proseku: **Kontovel - Vivil**

MOŠKA C - 2 LIGA

20.00 v Terzu d'Aquileia: **Vivil - Olympia Gorica**

MOŠKA D LIGA

20.30 v Štandrežu: **Juventina - CUS Trst**

ŽENSKA D LIGA

20.30 v Trstu, Ul. Zandonai: **Volley club - Bor**

1. MOŠKA DIVIZIJA

20.00 v Trstu, stadion «1. maj»: **Bor - Rozzol B**

JUTRI

NEDELJA, 25. JANUARJA 1981

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

16.00 v Dolini: **Polet - Don Bosco**; 13.00 v Trstu, Ul. della Valle: **La Talpa - Kontovel**

MLADINCI

9.00 v Trstu, na Greti: **SABA - Bor B**; 11.30 v Trstu, «1. maj»: **Bor A - Stella Azzurra**

KADETI

9.00 v Trstu, Ul. della Valle: **Stella Azzurra - Kontovel**; 10.00 v Trstu, Istrska ulica: **Don Bosco A - Bor**; 11.00 v Škednju: **Servolana - Polet**

NARAŠČAJNIKI

10.00 v Trstu, «1. maj»: **Bor B - Inter 1904**; 10.00 v Trstu, športna palača: **Ricreatri - Bor A**

DEČKI

8.15 v Trstu, športna palača: **Ricreatori - Bor**; 9.30 v Dolini: **Jadran - Alabarda**

NAMIZNI TENIS

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

10.00 v Križu: **Mladina - AS Begliano**

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Dolini: **Breg - Opicina Supercaffè**; 14.30 v Bazovici: **Zarja - Costalunga**; 14.30 pri Domju: **Campi Elisi - Kras**; 14.30 v Križu: **Vesna - Domio**

3. AMATERSKA LIGA

14.30 na Padričah: **Gaja - Primorec**; 14.30 v Nabrežini: **Cave - Primorje**; 14.30 v Koprivi: **Capriva - Juventina**; 14.30 v Krminu: **Brazzanese - Mladost**; 14.30 v Sovodnjah: **Sovodnje - Italcantieri**

NARAŠČAJNIKI

10.30 v Trebčah: **Primorec - Olimpia**; 10.30 v Križu: **Vesna - Primorje**

NAJMLAJŠI

9.00 v Dolini: **Breg - Montebello**; 9.00 na Proseku **Primorje - Zarja**

ZAČETNIKI

10.15 v Dolini: **Breg - Ponziana**; 12.00 na Proseku: **Primorje - CGS**; 10.30 na Padričah: **Gaja - S. Luigi**

KOLESARSTVO

CIKLOKROS

9.00 v Vidmu: **Nastopa tudi Adria**

SMUČARSKI TEK

2. LOKVARSKI TEK

9.00 na Lokvah pri Novi Gorici: **Nastopa tudi SK Devin**

ODBOJKA

ŽENSKA D LIGA

10.30 v Trstu, Visentini: **Olympic - Sloga**

VAM PREDSTAVI

vse za šport in prosti čas

Papi Sport

VEČ ŠPORTA - VEČ ZDRAVJA

Briščki - Girandole 42/B

OBVESTILA

ŠD Mladina

odsek za otroško telovadbo, rekreacijo in planinstvo vabi člane, starše in igralce na sejo, ki bo v ponedeljek, 26. t.m., ob 20. uri v domu Albert Sirk. Na dnevnem redu je razprava o problemih in načrtih otroške telovadbe, rekreacije in planinstva v Križu ter izvolitev odborov sekcij. Računamo na vašo prisotnost.

* * *

ŠD Mladina Križ

organizira jutri, 25. januarja, smučarski izlet na Zoncolan. Odhod izpred spomenika ob 6.30. Prijave pri Stojanu (tel. 220-423), v baru doma Albert Sirk in v trgovini jestvin Rebula v Sesljanu.

* * *

ŠD Polet

vabi vse člane na letni

REDNI OBČNI ZBOR

ki bo v torek, 27. januarja 1981, v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju.

Na dnevnem redu so

poročilo predsednika, tajnika in blagajnika;
razprava;
poročilo nadzornega odbora;
volitve novega odbora.

Člane vabimo, da se občnega zbora udeležijo v kar največjem številu.

* * *

SPDT

vabi svoje člane na 27. redni občni zbor, ki bo v Gregorčičevi dvorani - Ul. Sv. Frančiška 20/2, v ponedeljek, 26. januarja 1981, ob 19.30 v prvem sklicanju ter ob 20. uri v drugem sklicanju.

* * *

SPDT

prireja v nedeljo, 1. februarja, avtobusni smučarski izlet v Forni di Sopra ob priliki tekmovanja Skdanc. Vpisovanje na sedežu ZSSDI, Ul. sv. Frančiška 20/II od 11. do 12. ure.

* * *

ŠD Breg

obvešča, da do danes 24. januarja ne bo otroške telovadbe. Nadaljevala se bo po običajnem urniku v sredo, 28. januarja.

* * *

ŠK Kras

sklicuje dne 30. januarja ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju v šolski telovadnici v Saležu

17. REDNI OBČNI ZBOR

Dnevni red:

1. **otvoritev in izvolitev delovnega predsedstva;**
2. **poročila;**
3. **pozdravi in diskusija;**
4. **volitve novega odbora;**
5. **razno.**

TENIS

Kraljev pokal

V tekmovanju za pokal švedskega kralja so dosegli te izide:

Belgija - Jugoslavija	2:1
Španija - Danska	2:1
SZ - Švedska	3:0
Madžarska - Vel. Britanija	2:1
ZRN - Finska	3:0
Irska - Poljska	3:0
Francija - Portugalska	3:0

TOTIP

1. — prvi	1	X	
drugi	X	1	
2. — prvi	2	1	
drugi	X	2	
3. — prvi	1	X	2
drugi	X	2	1
4. — prvi	2	1	
drugi	X	2	
5. — prvi	2	1	X
drugi	X	1	2
6. — prvi	1	1	
drugi	X	1	

KOŠARKA

V ZAOSTALI TEKMI

Pomembna zmaga Kontovelcev

CUS - Kontovel 66:73 (23:35)

Kontovel je včeraj v zaostali tekmi z moštvom CUS končno prišel do zmage. V prvem polčasu so si Kontovelovi košarkarji z dobro igro nabrali 12 točk prednosti. V drugem delu pa so po odličnem začetku (saj so v polovici drugega polčasa imeli kar 25 točk prednosti) nekoliko popustili. Tokrat pa se jim je nasprotnik nevarno približal. Osvojena prednost pa je zadostovala Kontovelcem za zasluženo zmago.

Lukša

Kolumbijski minister Melo Guevara je ponovno potrdil da bo Kolumbija leta 1986 organizirala svetovno nogometno prvenstvo.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 - 57 23
Naročnina
Mesečna 7.000 lir — vnaprej plačana celoletna 49.000 lir.
V SFRJ številka 5,50 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 80,00, letno 800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 100,00, letno 1000,00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 24. januarja 1981

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 22.600 lir. Finančni 800, legalni 700, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ŠE NI JASNO, KAKŠNO BO STALIŠČE REAGANOVE UPRAVE

ATLANTSKI ZAVEZNIKI SE POGAJAJO O SKUPNI STRATEGIJI V DRUGI FAZI MADRIDSKE KVSE

Doslej so Američani v bistvu zanikali globalno vlogo procesa popuščanja napetosti, za kar se zavzemajo neuvrščene in nevtralne države

Dopisnik DELA za Primorski dnevnik

BRUSELJ — *S ciljem, da skušajo uskladiti strategijo članic severnoatlantskega pakta na drugi fazi madridskega srečanja konference o varnosti in sodelovanju v Evropi (KVSE), ki se bo pričela prihodnji torek, se je včeraj popoldne na bruseljskem sedežu NATO pričel posvet šefov petnajsterice članic atlantskega zavezništva.*

Pozornost držav severnoatlantske organizacije, ki so kmalu po prvi madridski fazi izrazile zadovoljstvo z njenimi rezultati, še bolj pa s stopnjo dogovarjanja znotraj zavezništva, je usmerjena v vrsto predlogov, ki so jih podpisnice helsinške listine že predložile za drugo fazo srečanja, ko naj bi sprejeli nove pobude in predloge za razširitev popuščanja napetosti v Evropi ter utrditev miru in varnosti.

V krogih severnoatlantskega zavezništva sicer ugotavljajo, da je med več kot 75 doslej poslanimi predlogi nekaj zgolj retoričnih, posebej v drugi in tretji «košarici», ki govorita o sodelovanju na gospodarskem področju, pri znanstvenem in raziskovalnem delu, izmenjavi tehnologije ter o humanitarnih vprašanjih. Sicer pa med pobudami s tega področja dokajšnja pozornost velja dvema predlogoma jugoslovanske delegacije, in sicer o izmenjavi mladine ter o problematiki delavcev, ki so začasno zaposleni na tujem.

V prvi helsinški «košarici», ki zajema ukrepe za utrditev varnosti v Evropi, se bodo članice severnoatlantskega vojaško-političnega pakta osredotočile predvsem na razpravo o petih predlogih za sklic razorožitvene konference v Evropi. Države NATO na prvo mesto v svoji strategiji postavljajo vsekakor francosko inačico, ki govori o dveh ločenih fazah razorožitvene konference, pri čemer bi prva razpravljala o «ukrepih za utrditev zaupanja», druga pa bi se nanašala na sam razorožitveni proces na naši celini. Kar zadeva prvo fazo, Francozi dodajajo, da morajo biti «ukrepi za utrditev zaupanja» pomembni z vojaško-strateškega stališča, preverljivi in obvezni. Zajeli pa bi «Evropo od Atlantika do Urala», pri čemer uporabljajo znano De Gaullovo definicijo.

Toda, če ima francoski predlog v krogih držav nato načelno podporo in pomeni temelj akcije Zahoda na drugi fazi madridske konference, je vendarle opaziti razlike med članicami atlantskega bloka in del teh navzkrižij naj bi uskladili prav na včerajšnjem srečanju. Največja neznanka je vsekakor, ali bo po odhodu Jimmyja Carterja iz Bele hiše prišlo do spremembe v taktiki ameriške delegacije. Ronald Reagan namreč zaveznicam še ni dal natančneje vedeti, kakšna bo strategija republikanske administracije na madridskem srečanju. Prvo znamenje morebitne spremembe bo vsekakor odpoklic sopredsednika ameriške ekipe Griffina Bella, ki je po strankarski pripadnosti demokrat, vtem ko bo njegov kolega v delegaciji Kampelman najverjetneje ostal, deloma zato ker v Washingtonu ne želijo dajati vtisa, da se z Reaganovim prihodom prav vse spreminja, še bolj pa, ker newyorški odvetnik Kampelman ni poklicni diplomat in se nanj torej ne nanaša načelo o zamenjavi vodilnih diplomatov in pogajalcev, če pride do spremembe v administraciji. Namig, da Kampelman ostane, je bilo zaslediti tudi med senatno razpravo pred imenovanjem generala Alexandra Haiga za novega šefa washingtonske diplomacije. Nekdanji poveljnik atlantskih sil v Zahodni Evropi je namreč izjavil, da po njegovem mnenju ne bo prišlo do zamenjave drugega vodje ameriške delegacije v Madridu. Skratka, včerajšnje srečanje v bruseljskem predmestju Evere je glavna priložnost, da nova ameriška garnitura zaveznikom pojasni temeljne točke svojega madridskega programa.

Ameriška delegacija v Madridu je že doslej izražala jasne zadržke, kar zadeva udeležbo na razorožitveni konferenci, ki sledi iz francoskega in drugih predlogov. Po mnenju iz Washingtona ni mogoče vnaprej obljubiti, da se bo delegacija ZDA udeležila takšnega srečanja, še posebej druge faze, med katero naj bi prišli na dan konkretni ukrepi za zmanjšanje oboroževanja. Glavni ameriški zadržek je mogoče strniti v ugotovitvi, da forum 35 držav, med katerimi je vrsta majhnih, ki nimajo vojaških interesov niti pomembnejše oborožitve, ni «primeren pogajalski okvir» in da ob takšni udeležbi ni mogoče pričakovati večjih rezultatov. Takšno stališče pa pomeni zanikanje globalne vloge procesa popuščanja napetosti, za kar se zavzemajo neuvrščene in nevtralne dežele na madridski konferenci. Namen washingtonskega «namiga» je jasen. Gre za poskus omejiti dogovarjanje na oba vojaško politična bloka, ki pa v razorožitvenih razpravah na Dunaju še vedno capljata na mestu.

BOŽO MAŠANOVIĆ

Nasilje v Salvadorju

Skupina otrok pri truplih dveh žrtev nasilja pri mestu San Salvador (AP)

POGOVARJAL SE JE Z DRUŽBENO-POLITIČNIMI DELAVCI

Član CK ZKJ Marinc včeraj obiskal Koper

Gospodarstveniki so ga seznanili s trenutnim položajem

KOPER — Član predsedstva CK Zveze komunistov Jugoslavije Andrej Marinc se je dopoldne pogovarjal v Kopru z družbenimi političnimi delavci in gospodarstveniki obalno kraške regije. Glavna tema pogovora so bili družbeno ekonomski odnosi ter s tem v zvezi nadaljnji razvoj samoupravljanja ter delegatskega sistema in odnosov. Andrej Marinc je menil, da je regija na tem področju napravila dokajšen korak naprej, da pa je seveda treba upoštevati pluralizem družbenih interesov

Na pogovoru so domači predstavniki ocenili sedanjo gospodarsko situacijo in seznanili uglednega gosta z glavnimi obrisi prihodnjega petletnega razvoja. V obalni kraški regiji večina gospodarskih organizacij uspešno posluje, nekaj težav je le v Tomosu in v Cimosu. Manj uspehov pa je v takc imenovani socialni sferi in bo potrebno v prihodnjem razdobju posvetiti več pozornosti zdravstvenim, kulturnim in drugim objektom, preskrbi z vodo in obalni bolnišnici. Gospodarstvo naj bi se v prihodnjih petih letih usmerilo predvsem v nadaljnjo izgradnjo luškega kompleksa, v integralni transport, v izgradnjo objektov v energetski coni in v petrokemijo. Predvidena je nadaljnja modernizacija kovinsko motorne industrije, vso pozornost pa bodo posvetili tudi kmetijstvu. V zvezi s tem pripravljajo organiziranje agroživilskega in turističnega kompleksa, v katerem bi tesno sodelovalo in se dopolnjevalo pet panog: kmetijstvo, živilsko predelovalna industrija, turizem ter notranja in zunanja trgovina. V petletnem planu je močan poudarek tudi na izvajanju gospodarskega dela osimskega sporazuma, predvsem kar zadeva razne oblike maloobmejnega industrijskega sodelovanja in blagovne izmenjave.

V razpravo o teh vprašanjih je posegel tudi Andrej Marinc ter zlasti poudaril, da se je treba še nadalje prizadevati za večji izvoz. Opozoril je tudi na pretirano investiranje v preteklosti ter da bo potrebno v prihodnje temeljito proučiti vsako načrtovano investicijo predvsem s stališča, koliko zahteva surovin, koliko energije in kakšne neto devizne učinke pričakujemo od nje. Menil je, da so osnove petletnega plana dobro zastavljene, saj je v njem poudarek tudi na razvoju kmetijstva. Seveda pa naj bi regija upoštevala tudi širši gospodarski prostor ter se povezovala v okviru panog z drugimi gospodarskimi organizacijami na dohodkovnih osnovah. L. O.

V NASTAVLJENO PAST JE PRIVOZIL NAPAČEN AVTOMOBIL

V tragičnem nesporazumu pri Rimu policaji huje ranili štiri osebe

Postavili so zasedo ugrabiteljem švicarskega državljana Enrica Oetikerja - Voznika mercedesa iz Barija so zamenjali za člana ugrabiteljske tolpe

RIM — Policijski agentje so predvčerajšnjim zvečer na avtocesti sonca zaradi tragičnega nesporazuma streljali na mercedes, ki ga je vozil 27-letni Vincenzo Samarelli iz Barija in ranili štiri njegove sopotnice, med katerimi sta dve še vedno v smrtni nevarnosti.

Skupina policistov je na avtocesti, ki povezuje Rim z Neapljem, približno trideset kilometrov od glavnega mesta pripravila zasedo za ugrabitelje švicarskega državljana in predstavnika avtomobilske tovarne Opel v Italiji Enrica Oetikerja. Rimski preiskovalci so namreč zvedeli, da je Švicar, ki so ga ugrabitelji izpustili že lani avgusta po plačilu 900 milijonov lir odkupnine, klonil ponovnemu izsiljevanju svojih ugrabiteljev. Njegov predstavnik je namreč predvčerajšnjim zvečer nesel zavoj z večjo vsoto denarja na domenjen kraj na avtocesti in ga položil k telefonu. Območje so obkrožili policaji, ki so nestrpno pričakovali ugrabitelje.

Iz Rima je takrat privozil Samarelli, ki je nekaj sto metrov pred telefonom zagledal avtomobil na robu avtoceste in voznika, ki je prosil za pomoč. Na te prošnje pomoči se sicer ni ustavil, vendar je to napravil malo kasneje, ko je želel poklicati po telefonu vlečno službo. Ko je stopil iz avtomobila so policaji izstrelili svetilno raketo in zahtevali naj dvigne roke. To naj bi Samarellija tako zmedlo, prepričan je bil namreč, da so ga napadli razbojniki, da je takoj skočil nazaj v avtomobil in se odpeljal z veliko hitrostjo. Policaji pa so bili prepričani, da so jim padli v past ugrabitelji in so začeli divje streljati za avtomobilom. Pri tem so ranili v kolk 25-letno Samarellijevo zaročenko Marino Mastromauro, s katero se je nameraval poročiti čez nekaj tednov, njeno 56-letno mater sta zadeli dve svinčenki in sicer v prsi in v ramo. Med streljanjem sta bili ranjeni še 21-letna Monica de Benedictis v kolk in 9-letna Paola Miani v grlo. V avtomobilu sta se vozili še 11-letna Claudia Paolina sestra in njihova mati 30-letna Carla.

Ko je Vincenzo Samarelli po nekaj sto metrih spoznal, kaj se je dejansko zgodilo, se je ustavil ob robu ceste. Takrat so se zavedli svoje zmote tudi policaji, ki so ga zasledovali. Ranjence so takoj odpeljali v bližnjo bolnišnico, kjer so jih zdravniki operirali. Po težkih operacijah so si pridržali prognozo za 9-letno Claudio in 21-letno Monico.

Na kraj nesreče je takoj prihitel poveljnik rimskega letečega oddelka Ciccone, ki je začel preiskavo. Rimski policaji so izrazili globoko obžalovanje, številni so tudi darovali kri za ranjence, poleg tega pa so zahtevali strogo preiskavo o upoštevanju vseh strogih pravil pri uporabi agentov v posebnih akcijah. V zadnjih mesecih smo namreč v Italiji zabeležili že nekaj takih tragičnih nesporazumov.

V Titogradu izvedli smrtno kazen

TITOGRAD — Okrožno sodišče v Titogradu je včeraj sporočilo, da so Dragišo Ristića, (32), ki je 15. marca 1977 v Titogradu posilil štiriletno deklico in jo zatem umoril, usmrtili. Kazen so izvedli na podlagi pravosodnega sklepa okrožnega sodišča v Titogradu. Obsojenčeve prošnje za pomilostitev niso upoštevali, zavrnili pa so tudi prošnjo za izredno ublažitev kazni. To je bila po letu 1957 prva smrtna kazen, ki so jo izvedli v Črni gori.

HONGKONG — Po vesteh, ki prihajajo iz Hongkonga, bi moralo posebno sodišče, ki sodi deseterici voditeljev «kulturne revolucije», objaviti razsodbo danes ali v ponedeljek.

GOSPODARSKO PISMO IZ SLOVENIJE

Ljudje bolj varčujejo devize kot dinarje

Je postal dinar v Jugoslaviji manj vredna in tudi manj cenjena valuta, se sprašujejo finančni eksperti, ko pregledujejo lanskoletne podatke o dinarskem in deviznem varčevanju. Podatki namreč kažejo, da ljudje bolj varčujejo devize kot dinarje. Prihranki so se lani na primer v Sloveniji bolj odebelili na deviznih kot dinarskih računih. Odnos med prirastom dinarskega in deviznega varčevanja je namreč 7 proti 60. Razlika je nepojmljivo velika čeprav je treba upoštevati, da je pri deviznem varčevanju vsaj potovičen del rasti povzročila devalvacija dinarja. Še močnejše so razlike med deviznim in dinarskim varčevanjem drugod v Jugoslaviji, pravijo ocene, kajti natančnih podatkov še ni. Zaradi tega imajo ljudje v bankah spravljenih že kar 7,6 milijarde dolarjev, čemur bi lahko rekli — zelo solidna devizna rezerva za tako državo, kot je Jugoslavija, ki je imela lani za dobri 2 milijardi dolarjev primanjkljaja v trgovanju s tujino, letos pa računa na 1,8 milijarde dolarjev primanjkljaja, če bo seveda uspešno opravila dokaj zahtevne izvozne naloge.

Ljudje radi varčujejo tuj denar predvsem zaradi tega, ker jih tako manj prizadene inflacija. Lani je na primer dinar doživel nasproti ameriškega dolarja, ki je pravzaprav nekakšna podlaga za določanje tečajne vrednosti dinarja, ogromen padec. Dolar je namreč v enem samem letu pridobil kar 53,3 odstotka pri vrednosti oziroma — 31. decembra 1980 je tisti, ki je dolar prodal, dobil kar 53,3 odstotka več dinarjev kot 31. decembra 1979. Glede drugih valut so spremembe take, kot jih je doživljal dolar do drugega denarja.

Kljub temu, da na legalnem trgu pravzaprav ni mogoče kupiti deviz, devizne hranilne vloge rastejo. Toda čeprav so menda na črni borzi devize najmanj za 10 odstotkov dražje kot je uradna valjava, jih ljudje kupujejo in nalagajo v banke.

Nakup na tak način je sicer kazniv, toda pri nakazilu denarja v banko ni treba dokazovati porekla deviz. Taka zahteva ne velja predvsem zaradi tega, ker veliko tujega denarja nalagajo v jugoslovanske banke delavci, zaposleni na tujem. Ta denar pa je za jugoslovansko devizno bilanco zelo pomemben in se mu država seveda ne more odreči, zato tega deviznega toka nikakor ne more omejevati s kakšnimi podobnimi predpisi. Bolj kot to muči državo vprašanje, kako bi uspela, da bi ljudje čimveč deviz zamenjali v dinarje in jih tako dali državi, da z njimi lahko ravna po svoji volji. Zaradi tega je lani ponudila lastnikom deviznih računov različne ugodnosti, če devize zamenjajo v dinarje. Kdor je devize prodal banki, je lahko za ta denar kupil blago domačih proizvajalcev brez temeljnega prometnega davka, kar je pomenilo, da je bilo tako blago najmanj za 10 odstotkov cenejše kot sicer. Za nakup stanovanja je dobil, če je na primer vezal en dolar, kar štiri dolarje posojila tudi z dvajsetletno odplačilno dobo. Lahko je dobil takoj, ko je devizo prodal banki, ugodno gotovinsko posojilo, ki ga je lahko porabil za karkoli.

Te ugodnosti, sprejete po večini že pred devalvacijo dinarja, so v začetku zaradi negotovosti okoli tečaja dinarja kaj malo spodbudile odkup deviz oziroma prodajo zasebnih deviz državi. Toda že septembra lani so se bančniki prijemali za glavo — varčevalci so bankam prodali že za 108,9 milijona dinarjev deviz (ali 2,8 milijarde dinarjev) samo zato, da bi lahko kupovali brez temeljnega prometnega davka. Samo v oktobru so banke odkupile 93 milijonov dolarjev. Ob tem je takrat nekaj več kot 100 bank (vseh je v Jugoslaviji menda 162) sporočalo, da so morale za devize izdati 7,8 milijarde dinarjev posojil, ob koncu leta pa se je ta vsota dvignila na 13,9 milijarde dinarjev. Banke tolikšnega navala niso vzdržale. V normalnih pogojih bi ga mogoče še lahko, toda zaradi splošne nelikvidnosti se je začela ta devizno-posojilna vrv trgati in banke so morale začeti zmanjševati ugodnosti. Med prvimi zlasti slovenske banke, ki so se vse leto otepale s pomanjkanjem denarja in so zato uvajanju novosti na medbančnih sestankih tudi nasprotovale.

Na drugem koncu je bil vendarle dosežen ugoden rezultat, čeprav ga niso pričakovali — državne devizne rezerve so si nekoliko opomogle. Banke pa so se znašle v težavah, ki jih niso uspele prebroditi kljub obilni finančni injekciji (5,2 milijarde dinarjev), ki jim jo je lani za take «devizne transakcije» dal guverner jugoslovanske narodne banke. Pokazalo se je, da ima država premalo denarja za vse tiste devize, ki so jih varčevalci pripravljeni prodati. Posebno očitno je bilo to v času novoletnih praznikov, ko so tudi zdomci, ki so prišli na dopust v domovino, hoteli kupovati z ugodnostmi, pa so jih mnoge banke morale zavračati.

Kljub temu pa se mora država tako domačim varčevalcem deviz kot jugoslovanskim delavcem v tujini, ki prinašajo devize v domače banke, še vedno prilizovati, zato kljub težavam, ki jih imajo banke, ni ukinila kupovanje blaga za devize in brez prometnega davka pri najemanju posojil na podlagi deviz pa so pogoje zaostrile same banke. Po vsej verjetnosti se bo morala država dobrikati še naprej; vse dotlej, dokler bo gospodarstvu deviz tako močno primanjkovalo kot zdaj. Zato kar drži dejstvo, da je dinar manj ugleden in za nekatere tudi manj vreden.

JOŽE PETROVČIČ

NEZASLIŠANA RAZSODBA POVZROČILA OGORČENJE NA KOROŠKEM

Celovško porotno sodišče oprostilo sina nacističnega zločinca Rainerja

CELOVEC — Z oprostilno sodbo se je včeraj v Celovcu pred porotnim sodiščem končala kazenska obravnava proti sinu in hčerki nekdanjega nacističnega gauleiterja za Koroško Friedricha Rainerja. Inž. Friedrich Rainer in njegova sestra Erika Hannessclaeger sta bila obtožena, da sta kršila zakon, ki prepoveduje delovanje v nacističnem smislu. Porota, ki jo je sestavljalo osem porotnikov, med njimi žena predsednika koroške svobodnjaške stranke Ferrarija, je po večurnem posvetu prišla do zaključka, da obtoženca nista kriva v smislu obtožnice. Porotno sodišče treh poklicnih sodnikov pa je sodbo takoj odložilo zaradi pravne zmote. O nadaljnjem postopku mora zdaj odločati avstrijsko vrhovno sodišče.

Porotni proces, prvi te vrste na Koroškem, sta si obtoženca nakopala s tem, da sta, kot sta zatrdila, skušala rehabilitirati svojega očeta in ga predvsem oprati očitka, da je sodeloval pri umorih Židov v tržaški Rižarni. Vendar pa je njuna aktivnost daleč presegla ta okvir. V odprtem pismu, ki sta ga naslovila na vodjo židovskega dokumentacijskega centra na Dunaju Simona Wiesenthala in ga razdelila okoli 60 somišljenikom, sta namreč vehementno zagovarjala Hitlerjevo strahovlado, ki da je bila velika ovira za prizadevanja svetovnega židovstva po oblasti nad svetov. Nastopala sta proti «lažem o dozdevnem množičnem uničevanju Hebrejcev» in sta sploh tajila genocidno politiko nacistov. Friedrich Rainer pa je poleg tega še razširjal literaturo, ki jo je naročal v ZRN in ZDA in ki vsebuje, kot je poudaril državni tožilec, «rehabilitacijo in glorifikacijo nacističnega režima».

Proti takemu delovanju so številne židovske organizacije v Avstriji in odporniška združenja nastopila s prijavo državnemu tožilcu, ta pa je sestavil obtožnico po zakonu, ki prepoveduje delovanje v nacionalsocialističnem smislu. Na četrtkovi obravnavi je z utemeljeno obtožnico zahteval obsodbo obtožencev.

Poslopje sodišča je policija strogo zastražila. V sodni dvorani pa se je zbralo precej ljudi, ki so po skoraj sedemurni obravnavi z odobravanjem sprejeli oprostilno sodbo. Med demokratičnimi krogi na Koroškem je oprostilna sodba porotnikov sprožila veliko ogorčenje. (Sindok)

V Italiji po šestintridesetih letih niso izbrisali bednih prikazni fašistične rasne in druge nestrpnosti

RIM — «Umazana Židinja, umakni se nam s poti», so bile besede sovraštva, ki jih je slišala 14-letna Paola Caviglia, predno so jo grobo sunili, da je padla po stopnišču. Ne, prizor ni iz obdobja, ko je Evropa ječala pod nacifašističnim škornjem, pripetil se je le pred nekaj dnevi med odmorom na rimskem klasičnem liceju «Virgilio».

Nezaslišani dogodek rasne mržnje bi še kot toliko drugih tonil v pozabo, če se ne bi ob dekletu, ki je na tak grob način spoznala, kaj pomeni biti «drugačen», zgrnila vsa šola, ali bolje rečeno napredni dijaki in profesorski zbor, saj je skušal ravnatelj vso zadevo utišati kot «nenevarno pobalinstvo».

S tako oceno pa se dijaki niso strinjali, na šoli je zavrelo, dijaške skupščine so si sledile druga za drugo in dogodek je prodrl v javnost. Včeraj se je Paola vrnila na šolo. Zahvalila se je sošolcem za njihovo «prekrasno solidarnost, kljub temu, da je kot dijakinja 4. gimnazije le štiri mesece v njihovi sredi». «Odslej bom lahko s ponosom povedala, da obiskujem licej «Virgilio». Preproste besede mladega dekleta, ki je preko noči odraslo in spoznalo «kako težko je biti Žid», saj je to do torka vedelo samo po pričevanju svojih staršev in iz naslova gledališkega dela, v katerem je tudi ona igrala. In prav njena aktivnost v amaterski gledališki skupini «Teatro dei Servi» je po mnenju večine dijakov vzbudila pozornost peščice fašističnih pretepačev.

Torkov primer pa kot kaže ni osamljen. Šola se je že večkrat soočala s prizori rasne in ideološke nestrpnosti. Kot običajno so skušali odgovorni zmanjševati pomen takih dogodkov. Kljukasti križi, grožnje in pretepi so za marsikoga le «pobalinstvo in folklóra» in to ne le na liceju «Virgilio», temveč po vsej Italiji. Še pred kratkim so se nacifašistična gesla in znamenja pojavila na spomeniku padlih v Dolini. Ni ga na tržaškem obeležja in spomenika, ki ne bi spoznal mazaško roko fašistične drhali.

V Rimu «umazana Židinja» na Tržaškem, Goriškem in Benečiji pa «umazani ščavi». Korenine so iste, izhajajo iz istega trhlega drevesa, ki so ga za ceno toliko žrtev podrli pred šestintridesetimi leti, a še poganja nove veje v veselje tistih, ki se niso sprijaznili s porazom.

Danes ravnatelj liceja «Virgilio» napoveduje izključitev trojice, ki je napadla in žalila Paolo, a dvomimo, da jih bodo izsledili. Dobro vemo, kako se takim zadevam streže. Še nobenega skrunilca partizanskih spomenikov nismo videli za zapahi. Izjema je bila le «prijateljska» košarkarska tekma med domačo ekipo iz Vareseja in telavivsko «Maccabi». Takrat je sodna oblast stopila na prste «nenevarnim pobalinom», ki so izraelskim športnikom kričali, «naj ne pozabijo na «lepe čase» koncentracijskih taborišč in plinskih celic» «Folklora» je bila v Vareseju prenevarna morda pa samo zato, ker so bili v dvorani tuji državljani, ki bi lanko povzročili hud incident ob katerem bi trpel ugled demokratične Italije. Naši, slovenski športniki pa lahko marsikomu povedo, da so tudi oni večkrat deležni takih «prijaznosti», a nihče ne sprejme nobenega ukrepa, kaže da ob tem baje ne trpi ugled italijanskega ljudstva, saj drugače ne moremo razumeti, da ostajajo vsi taki primeri nekaznovani.

Dijaki liceja «Virgilio» so po večdnevnih burnih razpravah prišli do spoznanja, da je za tako stanje kriv molk, ki še vedno vlada v italijanski šoli o «zloglasnem dvajsetletju». V odgovor za nasilje zahtevajo, naj jih šola končno seznani z bližnjo preteklostjo, ki jo tako sramežljivo skriva, naj jih seznani s fašističnimi rasističnimi zakoni in posebnimi sodišči. Mladostniški srd, da bi z lastnimi močmi fizično obračunali s fašisti, je zamenjala razsodnost. Tujek v zdravem telesu je treba izločiti, osamiti, kar navsezadnje ni težko, saj imena pretepačev vsi dobro poznajo tako na liceju «Virgilio» kot drugje.

Pičla jugoslovansko vietnamska menjava

BEOGRAD — Jugoslovansko-vietnamsko gospodarsko sodelovanje zaradi premajhne ponudbe izdelkov, pomanjkanja dolgoročnih sporazumov in prevoznih težav ni doseglo rezultatov, ki bi ustrezali obojestranskim možnostim za razširitev gospodarskih odnosov. V interesu obeh strani je, da se take razmere spremenijo, zato morajo dati v prihodnjem obdobju gospodarski organizaciji obeh držav poslovne pobude, da bi se gospodarsko sodelovanje okrepilo in razširilo na nova področja. To so ocenili ob koncu pogovorov na četrtem zasedanju jugoslovansko - vietnamskega odbora za gospodarsko in znanstveno tehnično sodelovanje. Jugoslovanske gospodarske organizacije se zanimajo za izvoz vrste izdelkov v Vietnam kot tudi za sodelovanje pri nekaterih projektih novega petletnega načrta gospodarskega razvoja te države. (dd)

SINDIKALNO SREČANJE NA OSOJSKEM JEZERU

Koroški sindikalisti za pravice slovenske narodnostne skupnosti

Sindikati bodo vedno nastopili proti diskriminaciji, če bodo zvedeli za konkretne primere

CELOVEC — Predsednik koroškega deželnega vodstva avstrijske sindikalne zveze, namestnik deželnega glavarja Erwin Fruehbauer je v četrtek v sindikalnem domu na Osojskem jezeru sprejel delegacijo iniciativne skupine «Sindikalisti za pravice manjšin». Pri razgovoru so bili prisotni tudi predsednik koroške delavske zbornice Josef Quantschnig in drugi sindikalni funkcionarji.

Delegacija sindikalistov, ki se zavzemajo za pravice slovenske manjšine na Koroškem, in jo je vodil dr. Helmut Stock - Hammer, je Fruehbauerju razložila svoje poglede in zahteve, ki zadevajo tako splošni položaj slovenske manjšine kot tudi vprašanja dvojezičnosti znotraj sindikalne zveze. Iniciativni skupini gre tako za preprečevanje diskriminacije kot tudi za to, da slovenski jezik ne bo več omejen le na dom, dvorišče in hlev, temveč bo našel pot tudi v sodobni delovni svet. Po mnenju iniciativne skupine bi morala k temu prispevati tudi sindikalna zveza.

Fruehbauer je v pogovoru dejal, da bodo sindikati vedno nastopili proti diskriminaciji, če bodo zvedeli za konkretne primere, sodil je, da so prizadevanja za ohranitev slovenščine kot živega jezika upravičena. Sindikalna zveza se zavzema za toleranco, za koristno pa ima tudi večjezičnost. Deželno vodstvo pa lahko svojo politiko usmerja le na osnovi večine v sindikatu, seveda pa morajo pri tem manjšini biti zagotovljene vse možnosti artikulacije. Če bo sindikalna baza soočila deželno vodstvo s pobudami in potrebami, bo sindikalna zveza vsakčas pripravljena pomagati, je rekel Fruehbauer. (Sindok)

Kim Dae Junga pomilostili

Vrhovno sodišče je spremenilo smrtno kazen, na katero je bil obsojen voditelj opozicije Kim Dae Jung, v dosmrtno ječo. Obsodbo je prebral predsednik sodišča (Telefoto AP)

Senat ZDA potrdil 8 ministrov

WASHINGTON — Ameriški senat je potrdil nadaljnjih osem ministrskih imenovanj Reaganove administracije. Minister za pravosodje bo William French Smith, za kmetijstvo John Block, za trgovino Malcom Baldrige, za javna dela Samuel Pierce, za prevoze Drew Lewis, za energijo James Edwards, za šolstvo T. H. Bell in za notranje zadeve James Watt.

COSENZA — Vojaške oblasti iz oporišča v Grazzaniseju, v pokrajini Cosenza, so sporočile, da je strmoglavilo dvosedežno vojaško letalo na gričevnatem področju Francolise. Oba pilota sta si rešila življenje s padalom.